

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 21.9.2005
KOM(2005) 443 končno

2005/0188 (CNS)

Predlog

ODLOČBA SVETA

o posebnem programu „Zmožljivosti“, s katerim se bo izvajal sedmi okvirni program (2007 do 2013) Evropske skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti

(predložena s strani Komisije)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM (POGODBA ES)

1. KONTEKST PREDLOGOV

Predlogi za pet posebnih programov sledijo predlogu Komisije za sedmi okvirni program (2007 do 2013), sprejetemu 6. aprila 2005¹. Struktura je bila predstavljena v smislu štirih glavnih posebnih programov – „Sodelovanje“, „Zamisli“, „Človeški viri“ in „Zmožljivosti“, od katerih vsak ustreza glavnemu cilju evropske raziskovalne politike; dodaten poseben program zadeva neposredne ukrepe Skupnega raziskovalnega središča. Komisija bo predstavila tudi predloge „pravil za udeležbo in razširjanje“, ki se uporabljajo za sedmi okvirni program.

Politični okvir in cilji so določeni v sporočilu „Oblikovanje ERP znanja za rast“². Da bodo ti cilji izpolnjeni in da se bodo posebni programi izvajali v celoti, bo potrebna podvojitev proračuna, ki ga je predlagala Komisija.

Raziskave, tehnologija, izobraževanje in inovacije so pomemben način za dolgoročno in trajnostno ustvarjanje delovnih mest. So tudi ključ do gospodarske rasti, konkurenčnosti, zdravja, kakovostnega življenja in okolja. Zato je cilj okvirnega programa za raziskave, skupaj s programi Skupnosti na področju izobraževanja in inovacij, napredek h gospodarstvu in družbi znanja. Posebni programi sedmega okvirnega programa so v povezavi s potrebnimi nacionalnimi in zasebnimi prizadevanji namenjeni reševanju glavnih slabosti glede ravni, kakovosti in učinka evropskih raziskav. Razširjanje in prenos znanja predstavljata ključno dodano vrednost evropskih raziskovalnih dejavnosti in sprejeti bodo ukrepi za povečanje uporabe rezultatov s strani industrije, načrtovalcev politike in družbe.

Evropa mora več vlagati v raziskave in potreben je nov poudarek, če želi Evropska unija napredovati k cilju naložb v raziskave v višini 3 % svojega BDP do leta 2010. Sedmi okvirni program bo k temu prispeval tako z neposrednim financiranjem kot tudi s povečanjem dodatnih javnih in zasebnih naložb v raziskave.

Evropa potrebuje za povečanje in izboljšanje svojih raziskovalnih prizadevanj več raziskovalcev. Namen sedmega okvirnega programa, skupaj z drugimi ukrepi, kot so na primer Evropska listina za raziskovalce in nacionalni politični ukrepi, je spodbuditi večje število ljudi, da stopijo na poklicno pot raziskovalca in ji sledijo ter ponovno privabiti najbolj nadarjene raziskovalce v Evropo.

Finančna podpora na evropski ravni ponuja priložnosti za povečanje odličnosti in učinkovitosti raziskav, česar ni mogoče doseči na nacionalni ravni. Posebni programi sedmega okvirnega programa omogočajo nadaljnjo konsolidacijo Evropskega raziskovalnega prostora, doseganje kritične mase in struktur na novih področjih raziskav z novimi sredstvi ter dodatno podpirajo prost pretok idej, znanja in raziskovalcev.

Z izvajanjem posebnih programov se bo sposobnost ukrepov na evropski ravni, da povečajo odličnost pri raziskavah, izkoristila v največji možni meri, predvsem z natečaji po celotni EU, podprtimi s strogim in neodvisnim ocenjevanjem predlogov. To vključuje prepoznavanje in

¹ COM(2005)119.

² COM(2005)118.

podporo obstoječi odličnosti kjer koli obstaja v Evropski uniji, pa tudi ustvarjanje zmogljivosti za prihodnjo odličnost na področju raziskovanja.

Vpliv posebnih programov se bo povečal z dopolnjevanjem z drugimi politikami in programi Skupnosti, zlasti s strukturnimi skladi, izobraževalnimi programi ter programom za konkurenčnost in inovacije.

2. PREDHODNO POSVETOVANJE

Ob pripravi predlogov za posebne programe so se upoštevala stališča, ki so jih izrazile druge institucije EU, zlasti Evropski parlament in Evropski svet, ter tudi druge zainteresirane strani, vključno z raziskovalci in uporabniki raziskav. To vključuje potekajoče razprave in prispevke v zvezi s predlogom sklepov o sedmem okvirnem programu, obsežna posvetovanja in prispevke, zbrane v času priprave tega predloga, ter ostale dejavnosti na področju določanja prihodnjih raziskovalnih prednostnih nalog, kot so dejavnosti evropskih tehnoloških platform.

Predlog posebnih programov se naslanja na temeljito presojo vplivov, ki je bila narejena za predlog sedmega okvirnega programa³ in je dokazala močno in posebno dodano vrednost vsakega od predlaganih posebnih programov. Poleg tega predlogi upoštevajo rezultat petletnega ocenjevanja okvirnega programa.⁴

3. PRAVNI VIDIKI

Predlog posebnih programov temelji na naslovu XVIII Pogodbe, na členih 163 do 171 in zlasti členu 166(3) o izvajanju okvirnega programa s posebnimi programi.

4. PORABA PRORAČUNSKIH SREDSTEV

V zakonodajnem finančnem izkazu, ki je priložen k vsaki predlagani odločbi, so določene proračunske posledice ter človeški in upravni viri.

Komisija namerava ustanoviti izvajalsko agencijo in ji zaupati določene naloge, ki so potrebne za izvajanje posebnih programov „Sodelovanje“, „Človeški viri“ in „Zmogljivosti“. Ta pristop se bo uporabil tudi pri izvajanju programa „Zamisli“ (glej oddelek 7.2 v nadaljevanju).

³ SEC(2005)430.

⁴ COM(2005)387.

5. IZVAJANJE NA SKLADEN IN FLEKSIBILEN NAČIN

5.1. Prilagajanje novim potrebam in priložnostim

Bistvenega pomena je, da je izvajanje posebnih programov dovolj fleksibilno, da lahko ostanejo na čelu znanstvenega in tehnološkega razvoja in da se odzivajo na nastajajoče znanstvene, industrijske, politične in družbene potrebe. V zvezi s tem bodo zlasti pomembni tisti ukrepi, ki raziskovalcem omogočajo, da sami opredelijo teme. Pri drugih ukrepih se bo to doseglo zlasti z delovnimi programi, ki se bodo posodobili vsako leto. To se bo izvajalo s pomočjo odborov predstavnikov držav članic, pri čemer je predvideno, da bodo odbori jasno usmerjeni na delovne programe. Če se pojavijo nove prednostne naloge, ki zahtevajo hiter odziv, so mogoče hitrejša spremembe, zlasti če te nove prednostne naloge izhajajo iz nepredvidenih političnih potreb.

To večletno načrtovanje programov bo odprto za širok obseg prispevkov, da bi zagotovili, da bodo podrte dejavnosti ohranile neposreden pomen za razvijajoče se raziskovalne potrebe industrije in politik EU. Iskalo se bo nasvete od zunaj, med drugim za vsako od tem v posebnem programu „Sodelovanje“, z učinkovitim multidisciplinarnim pokritjem ter ravnotežjem akademskih in industrijskih stališč.

Pri programu „Zamisli“ se bo upošteval povsem nov pristop, pri katerem bo priprava letnega delovnega programa zaupana neodvisnemu znanstvenemu svetu, ki je del ustanovitve neodvisnega Evropskega raziskovalnega sveta (glej oddelek 7.2 v nadaljevanju).

Dodatne zunanje prispevke, zlasti za program „Sodelovanje“, bodo omogočile predvsem **evropske tehnološke platforme**, vzpostavljene na različnih področjih, ki naj bi igrale trdno in dinamično vlogo pri zagotavljanju pomembnosti za industrijo. Prednostne naloge raziskav, določene v agendah strateškega raziskovanja, ki so jih opredelile platforme, se dobro odražajo v predlogih posebnih programov in bodo pomembno doprinesle k večletnem načrtovanju programov.

Drugi forumi in skupine lahko Komisiji primerno svetujejo glede novih prednostnih nalog na določenih področjih, kot na primer Evropski strateški forum za raziskovalno infrastrukturo (ESFRI) ter platforme, vzpostavljene, da bi upoštevali agende strateškega raziskovanja, pomembne na področju socialne ali okoljske politike.

Pomembna nova možnost, ki jo nudi okvirni program, je inovativen mehanizem financiranja, **Sklad za financiranje na osnovi delitve tveganja**, s katerim bi spodbujali izdatke zasebnega sektorja za raziskave in tehnološki razvoj z izboljšanjem dostopa do posojil Evropske investicijske banke (EIB) za obsežnejše evropske ukrepe, za katere je potrebno združevati številne vire financiranja, vključno s posojili. Ti obsežni evropski ukrepi so „skupne tehnološke pobude“ in obsežni projekti sodelovanja, ki se neposredno financirajo iz okvirnega programa znotraj programa „Sodelovanje“, in projekti za nove raziskovalne infrastrukture v okviru programa „Zmogljivosti“. Drugi obsežni evropski projekti sodelovanja, kot na primer projekti EUREKA, se lahko prav tako upoštevajo v skladu z merili upravičenosti. Predviden prispevek posebnih programov Evropski investicijski banki bo znatno izboljšal dostop do kreditiranja in tako znatno učinkoval na povečanje zasebnih naložb v RTR.

5.2. Medsektorska vprašanja

Komisija bo zagotovila splošno skladnost pri izvajanju sedmega okvirnega programa in ob tem v celoti upoštevala zagotovljeno samostojnost in neodvisnost Evropskega raziskovalnega sveta iz programa „Zamisli“.

Delovni programi v okviru drugih posebnih programov se bodo pregledovali na usklajen način, da se bodo lahko medsektorska vprašanja popolnoma upoštevala. Odbori predstavnikov držav članic imajo tudi pomembno nalogo, da Komisiji pomagajo dosežati učinkovito skladnost in usklajenost izvajanja v in med temi posebnimi programi. To pomeni visoko raven usklajenosti znotraj držav članic in med predstavniki različnih sestavov odborov.

Kadar so ukrepi, ki jih je treba podpreti, zelo pomembni za različne dele posebnih programov „Sodelovanje“, „Človeški viri“ in „Zmogljivosti“, se bodo na podlagi izkušenj, pridobljenih v šestem okvirnem programu, izvedli skupni pozivi. To bo zlasti pomembno za raziskovalne teme, ki zadevajo več tem v okviru programa „Sodelovanje“, in takšni pozivi bodo jasno opredeljeni v delovnem programu.

Naslednja vprašanja, ki zadevajo posebne programe „Sodelovanje“, „Človeški viri“ in „Zmogljivosti“, so še posebej pomembna in predvideni so posebni ukrepi za usklajen pristop:

- *Mednarodno sodelovanje:* vsi od teh posebnih programov so odprti za mednarodno sodelovanje in imajo temu namenjene ukrepe. S strateškim pristopom v celotnem okvirnem programu se bosta spodbujali evropska raziskovalna odličnost in konkurenčnost ter obravnavala se bodo posebna svetovna ali regionalna vprašanja, pri katerih gre za skupni interes in korist. V skladu s to strategijo bo zagotovljen skladen pristop v okviru posebnih programov, pri čemer bo program „Zmogljivosti“ igral glavno vlogo.
- *Raziskovalne infrastrukture:* glavna podpora raziskovalnim infrastrukturnam se bo izvajala v programu „Zmogljivosti“ in ta program bo zagotovil usklajen pristop z ustreznimi raziskovalnimi dejavnostmi v drugih programih, zlasti programu „Sodelovanje“.
- *Medsektorske politične raziskave:* uredilo se bo vse potrebno za učinkovito usklajevanje znotraj služb Komisije, zlasti da bi zagotovili, da bodo dejavnosti še naprej ustrezale potrebam razvoja politik EU. V ta namen lahko skupine uporabnikov iz različnih služb Komisije, ki so pristojne za zadevne politike, pomagajo pri večletnem načrtovanju programov in v zvezi s tem bo vzpostavljena notranja struktura za zagotovitev usklajevanja pomorske znanosti in tehnologij v okviru ustreznih tematskih področij.
- *Udeležba MSP:* v okviru posebnih programov se bo optimalizirala udeležba MSP. Poleg okrepljenih posebnih ukrepov, namenjenih MSP, v programu „Zmogljivosti“ so interesi MSP na področju raziskav vključeni v celoten program „Sodelovanje“, teme, ki so še posebej zanimive za MSP, pa bodo nadalje opredeljene v delovnih programih in pozivih k oddaji predlogov; dejavnosti v programu „Človeški viri“ posebej poudarjajo udeležbo MSP; in poleg tega bodo MSP lahko udeležena tudi v programu „Zamisli“. Predvideni poenostavitveni ukrepi in povečana prožnost pri izbiri primerne sheme financiranja bodo koristili zlasti udeležbi MSP.
- *Razširjanje in prenos znanja:* potreba po uporabi rezultatov raziskav je pomembna lastnost posebnih programov, pri čemer je poseben poudarek na prenosu znanja med državami, med disciplinami in z akademskega področja v industrijo, tudi s pomočjo mobilnosti

raziskovalcev. V tem pogledu sta pomembni vključenost možnih uporabnikov in pomoč pri opredelitvi prednostnih nalog (zlasti preko evropskih tehnoloških platform). Dopolnilni ukrepi v programu za konkurenčnost in inovacije bodo z obravnavanjem ovir za inovacije in krepitevijo inovacijskih zmogljivosti prav tako okrepijo uporabo raziskovalnih rezultatov.

- *Znanost v družbi*: ta dejavnost v okviru programa „Zmogljivosti“ bo prav tako igrala vlogo pri zagotavljanju primerne upoštevanja vidikov družbe v vseh posebnih programih ter pri poglobitvi medsebojnih vplivov med znanstveniki in širšo javnostjo.

6. POENOSTAVITEV IN METODE VODENJA

Zamisli iz delovnega dokumenta Komisije z dne 6. aprila 2005 in obširne razprave z državami članicami in zainteresiranimi stranmi, ki so sledile temu dokumentu, bodo prispevale k znatni poenostavitvi pri izvajanju sedmega okvirnega programa. Mnogi izmed predlaganih ukrepov bodo predstavljeni v pravilih za udeležbo in razširjanje, predvsem za občutno skrajšanje upravnih postopkov ter poenostavitev shem financiranja in zahtev za poročanje.

Izboljšave, predlagane za posebne programe, vključujejo:

- Več učinkovitosti in doslednosti pri izvajanju s prenosom upravnih nalog na izvajalsko agencijo.
- Racionalizacijo shem financiranja, pri čemer se bodo pri izvajanju vsakega izmed posebnih programov uporabljali instrumenti, potrebni za uresničitev ciljev programa.
- Jasnejšo predstavitev meril za ocenjevanje, ki jih je treba vključiti v delovne programe v skladu z načeli, določenimi v vsakem od posebnih programov.
- Jasnejše predstavljene delovne programe, tako da so možni udeleženci dobro obveščeni o razpoložljivih možnostih, ki odgovarjajo njihovim posebnim potrebam in interesom. Na primer, delovni programi in pozivi bodo po potrebi poudarili teme, ki so posebej zanimive za MSP, ali kjer prinaša sodelovanje s tretjimi državami koristi.
- Poenostavitve in druge vidike, kot so na primer racionalizacija odobritve projektov, nove sheme financiranja in podpore ter nadaljnja uporaba podatkovnih zbirk in informacijskih orodij za zagotavljanje boljše komunikacije.

7. VSEBINA POSEBNIH PROGRAMOV

7.1. Sodelovanje

Posebni program „Sodelovanje“ je namenjen pridobitvi vodstva na ključnih znanstvenih in tehnoloških področjih s podpiranjem sodelovanja med univerzami, industrijo, raziskovalnimi središči in javnimi organi v celotni Evropski uniji ter ostalem svetu. Prejšnji okvirni programi kažejo vpliv takšnih ukrepov pri prestrukturiranju raziskav v Evropi ter pri združevanju in sproščanju virov. Sedmi okvirni program bo te vplive še razširil in devet predlaganih tem ustreza glavnim področjem napredka znanja in tehnologije, na katerih je treba okrepiti odlične raziskave, da bi obravnavali družbene, gospodarske, javnozdravstvene, okoljske in industrijske izzive, s katerimi se sooča Evropa.

Ta program predstavlja močne elemente kontinuitete s prejšnjimi okvirnimi programi, saj gradi na dokazani dodani vrednosti evropske podpore te vrste. Poleg tega ta posebni program vsebuje pomembne novosti, ki zahtevajo poseben premislek glede izvajanja:

- Odgovor na potrebo po ambicioznih vseevropskih javno-zasebnih partnerstvih za pospešitev razvoja glavnih tehnologij z začetkom delovanja **skupnih tehnoloških pobud**.⁵ Za prvi niz pobud so bili določeni jasni cilji in končni izsledki na področju inovativnih zdravil, nanoelektronike, vgrajenih računalniških sistemov, vodika in gorivnih celic, aeronavtike in vodenja zračnega prometa ter svetovnega spremljanja okolja in varnosti. Ti bodo predmet ločenih predlogov (npr. v skladu s členom 171 Pogodbe). Nadaljnje skupne tehnološke pobude, kot na primer na področju pridobivanja električne energije z ničnimi emisijami in obnovljivih virov energije, se lahko določijo med izvajanjem sedmega okvirnega programa.
- Okrepljen pristop k usklajevanju nacionalnih raziskovalnih programov. Uspešna shema **ERA-NET** se bo nadaljevala in izvajala v okviru tem. Obstoječi projekti ERA-NET iz šestega okvirnega programa bodo lahko predložili naknadne predloge za poglobitev sodelovanja ali razširitev konzorcijev na nove udeležence in podprli se bodo novi projekti ERA-NET, namenjeni obravnavanju novih tem. Pri shemi bodo lahko sodelovali tudi javni organi, ki načrtujejo raziskovalne programe, ki pa še ne delujejo. Poleg tega se bo uvedla shema ERA-NET plus, da bi spodbudili skupne pozive za mednacionalne raziskovalne projekte, ki jih organizira več držav.
- Po izkušnji Partnerstva evropskih držav in držav v razvoju na področju kliničnih študij (*European and Developing Countries Clinical Trials Partnership – EDCTP*), pobude iz člena 169, so bile v tesnem sodelovanju z državami članicami določene še nadaljnje štiri **pobude v skladu s členom 169**. Takšne pobude na področju pomoči iz okolice pri samostojnem življenju, raziskovanja Baltskega morja in meroslovja so našteje v programu „Sodelovanje“, pobuda v skladu s členom 169 za združevanje nacionalnih raziskovalnih programov, povezanih z MSP, pa je omenjena v programu „Zmogljivosti“. Nadaljnje pobude se lahko določijo med izvajanjem sedmega okvirnega programa.
- Predviden je bolj ciljno usmerjen pristop k **mednarodnemu sodelovanju** znotraj vsake teme in med temami, pri čemer se v delovnih programih v skladu s strateškim pristopom k predvidenemu mednarodnemu sodelovanju in s političnimi dialogi ter mrežami med različnimi regijami partnerskih držav določijo posebni ukrepi sodelovanja.
- V okviru vsake izmed tem se bo podprla komponenta, ki omogoča fleksibilen odgovor na **nastajajoče potrebe** in **nepredvidene politične potrebe**, izvajanje pa bo temeljilo na izkušnjah, pridobljenih pri ukrepih znanstvene pomoči politiki ter novih in nastajajočih znanstvenih in tehnoloških shemah, ki jih je uvedel šesti okvirni program, pa tudi na izkušnjah, pridobljenih na področju prihodnjih in nastajajočih tehnologij na področju IKT.

⁵ Kot je bilo določeno v delovnem dokumentu osebja Komisije, *Poročilu o evropskih tehnoloških platformah in skupnih tehnoloških pobudah: Spodbujanje javno-zasebnih partnerstev na področju R&R za povečanje konkurenčnosti evropske industrije*, SEC(2005) 800, 10. junij 2005.

7.2. Zamisli

Evropa v smislu resnično izjemnih raziskav ali obvladovanja novih, hitro rastočih področij znanosti ni zelo uspešna. Program „Zamisli“ bo zagotovil tak vseevropski mehanizem za podporo resnično ustvarjalnim znanstvenikom, inženirjem in strokovnjakom, katerih radovednost in želja po znanju bosta najverjetneje pripeljali do nepredvidljivih in presenetljivih odkritij, ki lahko spremenijo človeško razmišljanje, odprli nove poglede na tehnološki napredek in rešili trajne družbene in okoljske probleme. Izboljšanje kakovosti temeljnih raziskav z natečaji po celotni Evropi bo pripeljalo do znatnih družbenih in gospodarskih koristi.⁶

V programu „Zamisli“ se uporablja izraz „*pionirske raziskave*“, ki izraža nov pomen temeljnih raziskav. „Pionirske raziskave“ so na čelu ustvarjanja novega znanja same po sebi tvegano prizadevanje, ki vključuje uresničevanje temeljnega napredka v znanosti, tehnologiji in inženiringu, brez upoštevanja vzpostavljenih meja med disciplinami ali državnih meja.

Program bo temeljil na pristopu „pobude raziskovalcev“, ki raziskovalcem omogoča, da sami predlagajo svoje teme. Podpora bo zagotovljena posameznim skupinam, ki bodo glede na vrsto projekta lahko sestavljene iz povsem različnih skupin raziskovalcev, od ene same institucije do več institucij, v eni državi ali preko državnih meja. V vseh primerih mora oblikovanje skupin usmerjati znanstvena odličnost in ne upravne zahteve. Program se bo od nacionalnih ukrepov financiranja na področju temeljnih raziskav razlikoval po svojih strateških ciljih in evropskem obsegu.

Ustanovitev **Evropskega raziskovalnega sveta** (ERC) za izvajanje programa „Zamisli“ predstavlja nov koncept. Vzpostavljena bosta dva ključna strukturna elementa ERC – neodvisni znanstveni svet in izvršilna struktura, ki delujeta v skladu s principi zaupanja, verodostojnosti in transparentnosti, zagotoviti bo treba ustrezna finančna sredstva in zelo učinkovito delo, pa tudi visoko stopnjo samostojnosti in celovitosti, ob skladnosti z zahtevami po odgovornosti.

Znanstveni svet bodo sestavljali predstavniki evropskih znanstvenih ustanov na najvišji ravni, ki bodo delovali v svojem imenu, neodvisno od političnih ali kakršnih koli drugih interesov. Člane bo imenovala Komisija v skladu s postopkom neodvisnega imenovanja.

Mandat znanstvenega sveta bo vključeval:

- (1) *Znanstveno strategijo*: Oblikovanje splošne znanstvene strategije za program v luči znanstvenih možnosti in evropskih znanstvenih potreb. V skladu z znanstveno strategijo stalno pripravo delovnega programa in potrebnih sprememb, vključno s pozivi k oddaji predlogov in merili, na podlagi katerih se financirajo predlogi, ter po potrebi opredelitev posebnih raziskovalnih tem ali ciljnih skupin (npr. mlade/nastajajoče skupine).
- (2) *Spremljanje in obvladovanje kakovosti*: Po potrebi z znanstvenega vidika oblikovanje stališč o izvajanju in vodenju pozivov k oddaji predlogov, merilih za ocenjevanje, postopkih strokovnega ocenjevanja, vključno z izbiro strokovnjakov in metodami za strokovno ocenjevanje, ter oceni predlogov, na podlagi katere bo določen predlog, ki

⁶ *Pionirske raziskave: evropski izziv*. Poročilo skupine strokovnjakov na visoki ravni, Evropska komisija, maj 2005.

se bo financiral; kot tudi stališča o kateri koli zadevi, ki bi lahko vplivala na dosežke in učinek posebnega programa, ter kakovosti izvedenih raziskav. Spremljanje kakovosti dejavnosti in ocena izvajanja programa ter dosežkov in priporočila za sanacijske ali prihodnje ukrepe.

- (3) *Komunikacija in razširjanje*: Komunikacija z znanstveno skupnostjo in ključnimi zainteresiranimi stranmi v zvezi z dejavnostmi in dosežki programa ter posvetovanji o ERC. Redno poročanje Komisiji o njegovih dejavnostih.

Izvršilna struktura bo odgovorna za izvrševanje programa, kot je določeno v letnem delovnem programu. Zlasti bo izvajala postopke ocenjevanja, postopek strokovnega ocenjevanja in izbire v skladu z načeli znanstvenega sveta ter zagotavljala finančno in znanstveno upravljanje podpore. V zvezi s tem namerava Komisija najprej ustanoviti izvajalsko agencijo in nanjo prenesti naloge izvajanja. Izvršilna struktura bo ohranila stalno tesno povezavo z znanstvenim svetom glede vseh vidikov izvrševanja programa. V prihodnosti se lahko glede na neodvisno oceno učinkovitosti struktur in mehanizmov ERC vzpostavi alternativna struktura, na primer v skladu z določbami člena 171 Pogodbe.

Evropska komisija bo delovala kot porok za polno samostojnost in celovitost ERC. To pomeni, da bo Komisija v skladu s svojo odgovornostjo v zvezi z izvajanjem programa zagotovila, da bo izvršilna struktura ERC vzpostavljena in da bo ERC izvrševal program v skladu z določenimi cilji ter znanstvenimi smernicami in zahtevami znanstvene odličnosti, kot je določil neodvisno delujoči znanstveni svet.

Komisija bo odgovorna za formalno sprejetje delovnega programa za program „Zamisli“. To odgovornost bo izpolnila v skladu z zgoraj navedenim pristopom. Komisija bo praviloma sprejela delovni program, kot ga je predlagal znanstveni svet. Če Komisija ne more sprejeti delovnega programa, kot je bil predlagan, na primer ker le-ta ne ustreza ciljem programa ali ker ni skladen z zakonodajo Skupnosti, bo morala svoje vzroke navesti javno. Namen tega postopka je zagotoviti, da se delovanje ERC v skladu z načeli samostojnosti in celovitosti spoštuje v celoti in na pregleden način.

7.3. Človeški viri

Posebni program „Človeški viri“ je del široke in celostne strategije za količinsko in kakovostno okrepitev človeških virov na področju R&R v Evropi. Ta program bo spodbudil ljudi, da stopijo na poklicno pot raziskovalca in ji sledijo, spodbujal raziskovalce, da ostanejo v Evropi in privabil najbolj inteligentne v Evropo. Ukrepi na evropski ravni imajo zaradi usklajenih instrumentov, močnejših strukturnih učinkov in večje učinkovitosti od dvostranskih dogovorov med državami članicami edinstveno dodano vrednost.

Dejavnosti temeljijo na dolгих in uspešnih izkušnjah aktivnosti Marie Curie pri odzivu na potrebe raziskovalcev po usposabljanju, mobilnosti in poklicnem razvoju. Čeprav ima kontinuiteta tukaj znatno vlogo, je še močnejši poudarek na naslednjih vidikih:

- **Povečan strukturni vpliv**, na primer z uvedbo sofinanciranja regionalnih, nacionalnih in mednarodnih programov za vrsto ukrepov na področju „vseživljenjskega učenja in razvoja poklicne poti“. Način „sofinanciranja“ ne bo nadomestil načina, pri katerem se na evropski ravni uporabljajo in dodeljujejo posamezne štipendije za post-doktorante, kar je trenutno v šestem okvirnem programu izključna praksa. Vendar so posamezne štipendije v Evropi dosegle stanje zrelosti. Istočasno ostajajo nacionalne ponudbe na tem področju

razdrobljene z vidika ciljev, ocenjevalnih metod in delovnih pogojev ter so pogosto še vedno omejene glede na njihovo mednarodno ali evropsko razsežnost. Zato se predlaga, da se na podlagi odprtih pozivov k oddaji predlogov sofinancira izbor tistih programov, ki ustrezajo ciljem okvirnega programa. Ocenjevanje in izbiranje bo potekalo na podlagi zaslug, brez omejitev v zvezi z izvorom izbranih študentov, in uporabljali se bodo sprejemljivi zaposlitveni in delovni pogoji (v smislu npr. plače, socialne varnosti, mentorstva, strokovnega razvoja).

- **Udeležba industrije:** medtem ko se bo značaj „od spodaj navzgor“ (bottom-up) aktivnosti Marie Curie ohranil, bo pozornost močnejše usmerjena na usposabljanje in poklicni razvoj za različne sektorje in v njih, zlasti za zasebni sektor. To bo doseženo s pomočjo poudarka na razvoju dopolnilnega znanja in spretnosti ter sposobnosti, ključnih za boljše razumevanje raziskav v podjetjih ter za kakovost teh raziskav. To se bo okrepilo s spodbujanjem medsektorskih izkušenj preko aktivne udeležbe industrije pri vseh ukrepih in z vzpostavitvijo sheme, namenjene širjenju znanja v okviru partnerstev med javnim in zasebnim sektorjem, vključno in zlasti z MSP.
- Okrepila se bo **mednarodna razsežnost**. Poleg izhodnih študentov z obveznim povratkom, katerih namen je prispevati k vseživljenjskemu učenju in poklicnemu razvoju raziskovalcev iz EU, se bo z raziskovalci iz tretjih držav nadalje razširilo mednarodno sodelovanje. Poleg tega so uvedene nove razsežnosti za sodelovanje s sosednjimi državami EU in z državami, ki so z EU sklenile sporazum na področju znanosti in tehnologije. Razen tega bo zagotovljena podpora „znanstveni diaspori“ evropskih raziskovalcev v tujini ter tujim raziskovalcem v Evropi.

7.4. Zmogljivosti

Posebni program „Zmogljivosti“ bo pospešil raziskave in evropske inovacijske zmogljivosti. Program je kombinacija nadaljevanja in okrepitve ukrepov prejšnjih okvirnih programov ter poleg tega prinaša pomembne novosti.

Najpomembnejši nov element je predviden strateški pristop podpore za izgradnjo nove raziskovalne infrastrukture, ki bo dopolnila stalno podporo optimalni uporabi obstoječe raziskovalne infrastrukture. Podpora za izgradnjo nove infrastrukture se bo izvajala na podlagi dvofaznega pristopa: pripravljalna faza in faza izgradnje. Komisija bo na podlagi dela ESFRI (Evropskega strateškega foruma za raziskovalno infrastrukturo) na področju oblikovanja evropskih smernic za razvoj novih raziskovalnih infrastruktur opredelila prednostne projekte, ki bodo morda lahko prejeli podporo ES v okviru sedmega okvirnega programa. Pri teh projektih bo Komisija zlasti olajševala mehanizme finančnega inženiringa v fazi izgradnje, vključno z lažanjem dostopa do posojil EIB v okviru Sklada za financiranje na osnovi delitve tveganja. V Prilogi 1 je predstavljen „seznam možnosti“ ESFRI, sestavljen iz dejanskih primerov novih, obsežnih raziskovalnih infrastruktur, ki jih bo znanstvena skupnost v Evropi potrebovala v prihajajočem desetletju.

Obema shemama za podporo raziskavam v korist MSP in združenjem MSP bodo namenjena večja proračunska sredstva, da bi se tako odzvali na naraščajoče potrebe MSP, da oddajo raziskave zunanjim sodelavcem.

Ukrepi „Regije znanja“ temeljijo na uspešnem pilotnem ukrepu. Cilj je omogočiti mednacionalnim mrežam regij, da v celoti uporabijo svoje raziskovalne moči, omogočiti, da

absorbirajo novo znanje, ki izhaja iz raziskav, in olajšati uvajanje „v raziskovanje usmerjenih skupin“, ki bodo združevale univerze, raziskovalne centre, podjetja in regionalne organe.

Pomemben nov element je ukrep za sprostitvev polnega raziskovalnega potenciala v „konvergenčnih“ in najbolj oddaljenih regijah EU. Vzpostavitev na znanju temelječega gospodarstva in družbe temelji na krepitvi odličnosti evropskih raziskav in na boljši uporabi „neizkoriščenega“ obsežnega raziskovalnega potenciala, ki obstaja v celotni EU. Ukrepi bodo omogočili najemanje raziskovalcev iz drugih držav EU, premeščanje osebja na področju raziskav in upravljanja, organizacijo mehanizmov ovrednotenja ter pridobivanje in razvoj raziskovalne opreme. Takšni ukrepi bodo dopolnjevali potrebe in priložnosti za okrepitev raziskovalnih zmogljivosti obstoječih in nastajajočih centrov odličnosti v teh regijah, ki bi lahko bili kriti s sredstvi strukturnih skladov.

„Znanost v družbi“ predstavlja pomembno povečanje dela v okviru prejšnjega okvirnega programa. Pospeševala bo boljše znanosti, vodila do boljših politik EU ter do bolj angažirane in obveščene javnosti.

Pomemben cilj sedmega okvirnega programa je oblikovati močno in koherentno mednarodno znanstveno in tehnološko politiko, dejavnosti v okviru programa „Zmogljivosti“ pa bodo podpirale ta pristop, zlasti bodo pomagale opredeliti prednostne naloge sodelovanja.

Večji poudarek skladnega razvoja politik bo na usklajevanju nacionalnih in regionalnih politik na področju raziskav s pomočjo posebnega podpornega mehanizma za pobude držav članic in regij na področju nadnacionalnega političnega sodelovanja. To bo okrepilo izvajanje odprte metode usklajevanja za raziskovalne politike in pospešilo usklajene ali skupne pobude med skupinami držav in regijami na področjih z izrazito nadnacionalno razsežnostjo.

7.5. Dejavnosti Skupnega raziskovalnega središča

Skupno raziskovalno središče (JRC) bo, medtem ko bo še naprej zagotavljalo znanstveno in tehnično podporo oblikovanju politike EU, nadalje krepilo svojo usmerjenost k uporabnikom in svojo močno mrežo stikov z znanstveno skupnostjo. Svoje dejavnosti bo razvijalo v kontekstu rasti, trajnostnega razvoja in varnosti.

Poleg tega bodo ukrepi JRC odgovor na zahtevo nove Lizbonske agende po „boljši ureditvi“. Na nove izzive v zvezi z naraščajočo potrebo po reakciji na krize, izredne dogodke in pereče politične zahteve se bo odgovorilo z izgradnjo zmogljivosti in infrastruktur na določenih področjih, da bi zagotovili zadostno podporo na ravni EU. Ključna značilnost tega posebnega programa bo tudi celosten pristop k zagotavljanju znanstvene in tehnološke podpore politikam.

8. OBLIKOVANJE ERP ZNANJA ZA RAST

Za nujni hitri napredek h gospodarstvu in družbi znanja so potrebne nove ambicije in učinkovitost evropskih raziskav. Vsi akterji v Evropski uniji imajo v teh prizadevanjih svojo vlogo – nacionalne vlade, raziskovalne družbe, industrija.

Posebni programi, s katerimi se izvaja sedmi okvirni program, so usmerjeni v to, da ob razpoložljivih sredstvih čim bolj povečajo učinek in vpliv sredstev za raziskave na evropski ravni. Ključni vidiki so: poudarek na štirih ciljih ustreznih posebnih programov z dejavnostmi in sredstvi za izvajanje, usmerjenimi v izpolnjevanje teh ciljev; močna kontinuiteta skupaj z

glavnimi novimi pristopi; dosleden poudarek na podpiranju obstoječe odličnosti in ustvarjanju možnosti za bodočo odličnost pri raziskavah; usmerjeno in poenostavljeno upravljanje za zagotovitev prijaznosti do uporabnika in stroškovne učinkovitosti; in taka notranja fleksibilnost, da okvirni program ustreza novim potrebam in priložnostim.

„SEZNAM MOŽNOSTI “ ESFRI ⁷

- Naprava za raziskave antiprotonov in ionov (FAIR)
- Naprava za močne sekundarne curke nestabilnih izotopov (SPIRAL II)
- Evropski globokomorski nevtrinski teleskop (KM3NeT)
- Ekstremno velik teleskop za optično astronomijo (ELT)
- Vseevropska raziskovalna infrastruktura za nanostrukture (PRINS)
- Evropski spalacijski nevtronski izvor (ESS)
- Evropski XFEL – za trde rentgenske žarke
- Mreža IRUVX FEL – od infrardečih do mehkih rentgenskih žarkov
- ESFR posodobitev – sinhrotron
- Visoko zmogljiv računalnik za Evropo (HPCEUR)
- Morsko plovilo za raziskave obalnega morja – zlasti Baltsko morje
- Ledolomilec za raziskovanje severnega sija (Aurora Borealis)
- Evropski multidisciplinarni observatorij morskega dna (EMSO)
- Evropska infrastruktura za raziskovanje in zaščito biološke raznovrstnosti
- Napredna infrastruktura za upodobitev možganov in celega telesa
- Bioinformacijska infrastruktura za Evropo
- Evropska mreža centrov za napredne klinične raziskave
- Evropska mreža biobank in genskih virov
- Visokovarstveni laboratoriji za pojavljajoče se bolezni in grožnje javnemu zdravju
- Infrastruktura za funkcionalno analizo celotnega genoma sesalcev
- Infrastrukture za vzorčno testiranje za biomedicinske raziskave
- Evropski raziskovalni observatorij za humanistične in družbene vede (EROHS)

⁷ *Novi raziskovalni infrastrukturi za Evropo naproti: „Seznam možnosti“ ESFRI, marec 2005, www.cordis.lu/esfri/*

- Evropski družbeni pregled (ESS)

„Svetovni projekti“

- ITER
- Mednarodna vesoljska postaja (MVP)
- Mednarodni linearni trkalnik (ILC)
- Radijski teleskop na območju kvadratnega kilometra (SKA)
- Eksperimentalna obsevalna naprava za testiranje fuzijskih materialov in tehnologij (IFMIF)

Predlog

ODLOČBA SVETA

o posebnem programu „Zmogljivosti“, s katerim se bo izvajal sedmi okvirni program (2007 do 2013) Evropske skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (Besedilo velja za EGP)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 166 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije⁸,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta⁹,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹⁰,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s členom 166(3) Pogodbe se Sklep Evropskega parlamenta in Sveta št. /ES o sedmem okvirnem programu Evropske skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (2007–2013) (v nadaljnjem besedilu „okvirni program“) izvaja s posebnimi programi, ki določijo podrobna pravila za njihovo izvajanje in trajanje ter predvidijo potrebna sredstva.
- (2) Okvirni program je sestavljen iz štirih vrst dejavnosti: nadnacionalno sodelovanje pri politično določenih temah („Sodelovanje“), raziskave, ki jih izvajajo raziskovalci in ki temeljijo na pobudah raziskovalne skupnosti („Zamisli“), podpora usposabljanju in poklicnemu razvoju raziskovalcev („Človeški viri“) in podpora raziskovalnim zmogljivostim („Zmogljivosti“). Dejavnosti v okviru „Zmogljivosti“ je glede posrednih ukrepov treba izvajati v okviru tega posebnega programa.
- (3) Za ta program morajo veljati pravila okvirnega programa za udeležbo podjetij, raziskovalnih središč in univerz ter za razširjanje rezultatov raziskav (v nadaljnjem besedilu „pravila za udeležbo in razširjanje“).
- (4) Okvirni program dopolnjuje dejavnosti, ki se izvajajo v državah članicah ter tudi druge ukrepe Skupnosti, ki so nujno potrebni pri celotnih strateških prizadevanjih za uresničevanje lizbonskih ciljev, zlasti ukrepe na področju strukturnih skladov,

⁸ UL C , , str. .

⁹ UL C , , str. .

¹⁰ UL C , , str. .

kmetijstva, izobraževanja, usposabljanja, konkurenčnosti in inovacij, industrije, zdravja, varstva potrošnikov, zaposlovanja, energetike, prometa in okolja.

- (5) Inovacije in z MSP povezane dejavnosti, ki jih podpira ta okvirni program, morajo dopolnjevati tiste dejavnosti, ki se izvajajo z okvirnim programom za konkurenčnost in inovacije.
- (6) Izvajanje okvirnega programa lahko spodbudi uvedbo dopolnilnih programov, ki vključujejo udeležbo le nekaterih držav članic, udeležbo Skupnosti pri programih, ki jih izvaja več držav članic, ali ustanovitev skupnih podjetij ali drugih struktur v smislu členov 168, 169 in 171 Pogodbe.
- (7) Ta posebni program mora prispevati k sredstvom, dodeljenim Evropski investicijski banki za ustanovitev „Sklada za financiranje na osnovi delitve tveganja“, da bi izboljšali dostop do posojil EIB.
- (8) Kot je določeno v členu 170 Pogodbe je Skupnost sklenila vrsto mednarodnih sporazumov na področju raziskav in prizadevati si je treba za krepitev mednarodnega sodelovanja na področju raziskav z namenom nadaljnjega vključevanja Skupnosti v svetovno raziskovalno skupnost. Zato lahko v tem posebnem programu sodelujejo države, ki so v ta namen sklenile sporazume, na ravni projekta in na podlagi vzajemnih koristi pa lahko v njem sodelujejo tudi subjekti iz tretjih držav in mednarodne organizacije za znanstveno sodelovanje.
- (9) Raziskovalne dejavnosti, izvedene v okviru tega programa, spoštujejo temeljna etična načela, vključno s tistimi iz Listine Evropske unije o temeljnih človekovih pravicah.
- (10) Okvirni program mora prispevati k spodbujanju trajnostnega razvoja.
- (11) Pomembno je zagotoviti dobro finančno upravljanje okvirnega programa in njegovo izvajanje na kar se da učinkovit in uporabnikom prijazen način ter tudi lahek dostop za vse udeležence, v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti, Uredbo Komisije (ES, Euratom) št. 2342/2002 z dne 23. decembra 2002 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje finančne uredbe in vsemi prihodnjimi spremembami.
- (12) Sprejeti je treba tudi ustrezne ukrepe za preprečevanje nepravilnosti in goljufij, prav tako pa je treba storiti vse potrebno za povračilo izgubljenih, nepravilno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti, Uredbo Komisije (ES, Euratom) št. 2342/2002 z dne 23. decembra 2002 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje finančne uredbe in vsemi prihodnjimi spremembami, Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti¹¹, Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami

¹¹ UL L 312, 23.12.1995, str. 1.

in drugimi nepravilnostmi¹², in Uredbo (ES) št. 1074/1999 Evropskega parlamenta in Sveta o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF)¹³.

- (13) Ukrepe, ki so potrebni za izvajanje te odločbe, je treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil¹⁴.
- (14) Posebni program „Zmogljivosti“ mora imeti lastno proračunsko vrstico v splošnem proračunu Evropskih skupnosti.
- (15) Pri izvajanju tega programa je treba primerno pozornost posvetiti integraciji načela enakosti spolov ter med drugim tudi delovnim pogojem, preglednosti postopkov zaposlovanja in poklicnemu razvoju v zvezi z raziskovalci, zaposlenimi pri projektih in programih, ki se financirajo v okviru ukrepov tega programa, za katere nudi referenčni okvir Priporočilo Komisije z dne 11. marca 2005 o Evropski listini za raziskovalce ter o Kodeksu ravnanja pri zaposlovanju raziskovalcev¹⁵ –

SPREJEL NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Za obdobje od 1. januarja 2007 do 31. decembra 2013 se sprejme posebni program „Zmogljivosti“ za dejavnosti Skupnosti na področju raziskav in tehnološkega razvoja, vključno s predstavitvenimi dejavnostmi, v nadaljnjem besedilu „posebni program“.

Člen 2

Posebni program podpira dejavnosti v okviru „Zmogljivosti“, ki podpirajo ključne vidike evropskih raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti:

- (a) raziskovalne infrastrukture;
- (b) raziskave v korist malim in srednje velikim podjetjem (MSP);
- (c) regije znanja;
- (d) raziskovalni potencial;
- (e) znanost v družbi;
- (f) horizontalne dejavnosti mednarodnega sodelovanja

ter skladen razvoj politik na področju raziskav.

¹² UL L 292, 15.11.1996, str. 2.

¹³ UL L 136, 31.5.1999, str. 1.

¹⁴ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

¹⁵ C(2005)576 konč.

Izvajanje tega posebnega programa lahko spodbudi uvedbo dopolnilnih programov, ki vključujejo udeležbo le nekaterih držav članic, udeležbo Skupnosti pri programih, ki jih izvaja več držav članic, ali ustanovitev skupnih podjetij ali drugih struktur v smislu členov 168, 169 in 171 Pogodbe.

Cilji in splošne smernice navedenih dejavnosti so določeni v Prilogi I.

Člen 3

V skladu s Prilogo II okvirnega programa znaša znesek, potreben za izvajanje posebnega programa, 7 486 milijonov EUR, od katerih je manj kot 6 % namenjenih odhodkom za poslovanje Komisije. Okvirna razčlenitev tega zneska je navedena v Prilogi II.

Člen 4

1. Vse raziskovalne dejavnosti, ki se izvajajo v okviru posebnega programa, se izvedejo v skladu s temeljnimi etičnimi načeli.
2. Naslednja področja raziskovanja se ne financirajo v okviru tega programa:
 - raziskovalna dejavnost s ciljem kloniranja človeka za reproduktivne namene,
 - raziskovalna dejavnost z namenom spreminjanja genske dediščine človeka, s katero bi takšne spremembe postale dedne¹⁶,
 - raziskovalne dejavnosti z namenom ustvarjanja človeških zarodkov izključno za raziskovalne namene ali za namen pridobivanja izvornih celic, vključno s prenosom jedra somatske celice.
3. Naslednje raziskovalne dejavnosti se ne financirajo v okviru tega programa:
 - raziskovalne dejavnosti, ki so prepovedane v vseh državah članicah,
 - raziskovalne dejavnosti, ki naj bi se izvajale v državi članici, kjer so takšne raziskovalne dejavnosti prepovedane.

Člen 5

1. Posebni program se izvaja s shemami financiranja, ki so določene v Prilogi III k sedmemu okvirnemu programu.
2. Priloga III k temu posebnemu programu določa podrobna pravila za dodeljevanje sredstev Evropski investicijski banki za ustanovitev Sklada za financiranje na osnovi delitve tveganja.

¹⁶ Financirajo se lahko raziskave v zvezi z zdravljenjem rakastih obolenj na spolnih žlezah.

3. Priloga IV k temu posebnemu programu določa pobudo za skupno izvajanje nacionalnih raziskovalnih programov, ki bodo predmet ločene odločbe na podlagi člena 169 Pogodbe.
4. Za ta posebni program se uporabljajo pravila za udeležbo in razširjanje.

Člen 6

1. Komisija sestavi delovni program za izvedbo posebnega programa, v katerem podrobno navede cilje ter prednostne naloge na področju znanosti in tehnologije, določene v Prilogi I, shemo financiranja, ki se bo uporabila za temo, za katero se lahko predloži predloge, ter časovni raspored izvajanja.
2. Delovni program upošteva ustrezne raziskovalne dejavnosti, ki jih izvajajo države članice, pridružene države ter evropske in mednarodne organizacije. Po potrebi se posodablja.
3. Delovni program bo določil merila, v skladu s katerimi se ocenjujejo predlogi za posredne dejavnosti v okviru shem financiranja in izbirajo projekti. Merila bodo odličnost, učinek in izvajanje, v tem okviru pa se v delovnem programu lahko nadalje opredeli ali dopolni dodatne zahteve, poudarje in mejne vrednosti.
4. Delovni program lahko opredeli:
 - (a) organizacije, ki prejemajo prispevke v obliki članarine;
 - (b) podporne ukrepe za dejavnosti nekaterih pravnih subjektov.

Člen 7

1. Za izvedbo posebnega programa je odgovorna Komisija.
2. Postopek iz člena 8(2) se uporablja za sprejetje:
 - (a) delovnega programa iz člena 6(1);
 - (b) vsake prilagoditve okvirne razčlenitve zneska v skladu s Prilogo II.
3. Postopek iz člena 8(3) se uporablja za sprejetje ukrepov RTR, ki vključujejo uporabo človeških zarodkov in človeških izvornih celic.

Člen 8

1. Komisiji pomaga odbor.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja upravljalni postopek, določen v členu 4 Sklepa 1999/468/ES, v skladu s členom 7(3) Sklepa.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 5 in 7 Sklepa 1999/468/ES.

4. Obdobje, določeno v členih 4(3) in 5(6) Sklepa 1999/468/ES, je dva meseca.
5. Komisija odbor redno obvešča o splošnem napredku izvajanja posebnega programa in mu predloži podatke o vseh ukrepih RTR, ki se financirajo v okviru tega programa.

Ta odločba je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik

PRILOGA I

ZNANSTVENI IN TEHNOLOŠKI CILJI, SPLOŠNE SMERNICE ZA TEME IN DEJAVNOSTI

Uvod

Ta posebni program bo pospešil raziskave in evropske inovacijske zmogljivosti ter zagotovil njihovo optimalno rabo. Ta cilj bo dosežen z naslednjimi ukrepi:

- zagotovitev optimalne uporabe in razvoja raziskovalnih infrastruktur,
- krepitev inovacijskih zmogljivosti MSP ter spodbujanje njihovih možnosti, da bi imeli od raziskav koristi,
- podpiranje razvoja regionalnih, v raziskave usmerjenih skupin,
- sprostitev raziskovalnega potenciala v konvergenčnih in najbolj oddaljenih regijah EU,
- zблиževanje znanosti in družbe za harmonično integracijo znanosti in tehnologije v evropsko družbo ter
- horizontalne dejavnosti in ukrepi za podporo mednarodnem sodelovanju.

Ta posebni program bo podpiral tudi skladen razvoj politik na področju raziskav.

Upoštevati bo treba načelo trajnostnega razvoja in enakosti spolov. Poleg tega bo upoštevanje etičnih, socialnih, pravnih in širših kulturnih vidikov raziskav, ki se bodo izvajale, in njihovih možnih uporab, kakor tudi socialno-ekonomskih učinkov znanstvenega in tehnološkega razvoja ter predvidevanja, po potrebi predstavljalo del dejavnosti v okviru tega posebnega programa.

V okviru tega posebnega programa se lahko sprejme ukrepe za usklajevanje neskupnostnih programov z uporabo sheme ERA-NET in sodelovanja Skupnosti pri nacionalnih raziskovalnih programih, ki se izvajajo skupno (člen 169 Pogodbe), kot je opisano v posebnem programu „Sodelovanje“.

Sinergije in dopolnjevanje se bodo iskali z drugimi politikami in programi Skupnosti, kot so regionalna in kohezijska politika EU, strukturni skladi, program za konkurenčnost in inovacije ter ustrezni programi na področju izobraževanja in usposabljanja.

Skladen razvoj politik na področju raziskav

Dejavnosti, sprejete v tem delu, bodo podpirale skladen razvoj politik na področju raziskav, dopolnjevale usklajevalne dejavnosti v okviru programa „Sodelovanje“ in prispevale k politikam in pobudam Skupnosti (npr. zakonodaja, priporočila in smernice), ki so usmerjene k izboljšanju skladnosti in vpliva politik držav članic.

Te dejavnosti bodo prispevale k izvajanju Lizbonske strategije, zlasti k cilju 3 % naložb v raziskave, z zagotavljanjem pomoči državam članicam in Uniji pri razvoju učinkovitejših

raziskovalnih in razvojnih politik. Cilj je izboljšati javne raziskave in njihove povezave z industrijo, spodbujati zasebne naložbe v raziskave, zlasti z vzpostavitvijo ustreznih okvirnih pogojev s krepitvijo javne podpore in njenega močnega učinka na zasebne naložbe.

Dejavnosti bodo vključevale¹⁷:

- **Spremljanje in analizo javnih politik in strategij industrijskega sektorja, ki so povezane z raziskavami**

Cilj je zagotoviti informacije in analize za podporo oblikovanju, izvajanju, ocenjevanju in nadnacionalnemu usklajevanju javnih politik. To bo vključevalo:

- Službo za informiranje in obveščanje (ERAWATCH) za podporo pri oblikovanju z dokazi podprte raziskovalne politike in oblikovanje Evropskega raziskovalnega prostora (ERP) z zagotovitvijo boljšega razumevanja narave, sestavnih elementov in razvoja nacionalnih ter regionalnih politik, pobud in sistemov na področju raziskav. To bo vključevalo redne, z evropske perspektive izvedene analize vprašanj v zvezi z oblikovanjem raziskovalne politike, zlasti: dejavnike, ki spodbujajo razvoj raziskovalnih sistemov in njihove posledice za politike in upravne strukture, pojavljajoča se vprašanja/izzivi in politične možnosti ter na evropski ravni pregled napredka držav članic glede ERP in cilja 3 %.
- Spremljanje naložb v raziskovalne dejavnosti na področju industrije za zagotovitev neodvisnega in dopolnilnega vira informacij za pomoč pri usmerjanju javne politike in za omogočitev podjetjem primerjavo njihovih strategij naložb v raziskave in razvoj. To bo vključevalo periodične tabele naložb v raziskave in razvoj na ravni podjetja in sektorja, ankete o trendih zasebnih naložb v raziskave in razvoj, analize dejavnikov, ki vplivajo na odločitve v zvezi z naložbami v raziskave in razvoj ter na prakse podjetij, analize ekonomskih učinkov in oceno posledic za politiko.
- Razvoj in analizo kazalnikov o raziskovalni dejavnosti in njenem vplivu na gospodarstvo. To bo vključevalo pripravo in objavo nacionalnih in regionalnih ključnih števil in tabel s področja znanosti in tehnologije ob uporabi uradnih statističnih kazalcev, kadar je primerno. oceno prednosti in slabosti sistemov raziskav in razvoja držav članic ter analizo položaja in storilnosti EU na področju znanstvenih in tehnoloških raziskav.

Te dejavnosti se bodo izvajale v sodelovanju s Skupnim raziskovalnim središčem ter s pomočjo študij in strokovnih skupin.

- **Usklajevanje raziskovalnih politik o vprašanjih skupnega interesa, vključno s pobudami nadnacionalnega sodelovanja, sprejetimi na nacionalni ali regionalni ravni**

Cilj je okrepiti usklajevanje raziskovalnih politik z ukrepi za spodbujanje (i) izvajanja odprte metode usklajevanja (OMC) in (ii) pobud „od spodaj navzgor“ (bottom-up), ki jih izvaja več držav ter regij in v katere so, kadar je to primerno, vključene druge zainteresirane strani (vključno z industrijo, evropskimi organizacijami in organizacijami civilne družbe).

¹⁷ Dejavnosti v zvezi s krepitvijo in izboljšanjem evropskega sistema znanosti, kot sta obravnava vprašanj znanstvenega svetovanja in strokovnega mnenja ter prispevanje k „boljši ureditvi“, se obravnavajo v delu z naslovom „Znanost v družbi“ tega posebnega programa.

Te dejavnosti se bodo ukvarjale z vprašanji skupnega interesa v povezavi z raziskavami in drugimi ustreznimi politikami, ki jih je treba uporabiti za oblikovanje ERP in doseganje EU cilja 3 % naložb v raziskave. Dejavnosti bodo: prispevale k razvoju učinkovitejših nacionalnih in regionalnih politik z vzajemnim učenjem in strokovnim ocenjevanjem, spodbujale usklajene ali skupne pobude med skupinami držav in regijami, ki jih zanimajo področja z izrazito nadnacionalno razsežnostjo ali vplivom in, kadar bo to primerno, opredeljevale vprašanja, ki zahtevajo dopolnjevalni in sinergijski ukrep na ravni Skupnosti in držav članic.

Pobude, ki jih izvaja več držav in regij, lahko vključujejo dejavnosti, kot so strokovno ocenjevanje nacionalnih in regionalnih politik, izmenjava izkušenj in osebja, skupna vrednotenja in presoje vplivov ter razvoj in izvajanje skupnih pobud.

Etični vidiki

Med izvajanjem tega posebnega programa in raziskovalnih dejavnosti, ki iz njega izhajajo, je treba spoštovati temeljna etična načela. Sem med drugim sodijo načela iz Listine Evropske unije o temeljnih človekovih pravicah, vključno z naslednjimi: varstvo človekovega dostojanstva in življenja, varstvo osebnih podatkov in zasebnosti, kakor tudi živali in okolja v skladu s pravom Skupnosti in najnovejšimi različicami ustreznih mednarodnih konvencij, smernic in kodeksov ravnanja, npr. Helsinške deklaracije, Konvencije Sveta Evrope o človekovih pravicah in biomedicini, podpisane v Oviedu dne 4. aprila 1997, in njenih dodatnih protokolov, Konvencije ZN o otrokovih pravicah, Splošne deklaracije o človeškem genomu in človekovih pravicah, ki jo je sprejel Unesco, Konvencije ZN o biološkem in toksičnem orožju (BTWC), Mednarodne pogodbe o rastlinskih genskih virih za kmetijstvo in prehrano ter ustreznih resolucij Svetovne zdravstvene organizacije (WHO).

Prav tako se bodo upoštevala mnenja Evropske skupine svetovalcev glede etičnih posledic biotehnologije (1991–1997) in mnenja Evropske skupine za etiko v znanosti in novih tehnologijah (od 1998).

V skladu z načelom subsidiarnosti in zaradi raznolikosti v Evropi obstoječih pristopov morajo udeleženci v raziskovalnih projektih spoštovati trenutne zakonske in podzakonske predpise ter etična merila v državah, kjer raziskave potekajo. V vsakem primeru se uporabljajo nacionalni predpisi in nobena raziskava, ki je prepovedana v kateri koli dani državi članici ali drugi državi, se ne bo podpirala s financiranjem Skupnosti, ki se bo izvajalo v tej državi članici ali državi.

Po potrebi morajo izvajalci raziskovalnih projektov pridobiti odobritev ustreznih nacionalnih ali lokalnih odborov za etiko še pred začetkom izvajanja dejavnosti RTR. Komisija bo sistematično izvedla tudi pregled izpolnjevanja etičnih meril pri predlogih, ki obravnavajo etično občutljiva vprašanja, ali kadar etični vidiki niso bili ustrezno obravnavani. V posebnih primerih se lahko pregled izpolnjevanja etičnih meril izvede med izvajanjem projekta.

V skladu s členom 4(3) te odločbe financiranje raziskovalnih dejavnosti, ki so prepovedane v vseh državah članicah, ne bo odobreno.

Protokol o zaščiti in dobrem počutju živali, ki je priložen Pogodbi, zahteva, da Skupnost pri oblikovanju in izvajanju svojih politik, vključno z raziskavami, v celoti upošteva zahteve po dobrem počutju živali. Direktiva Sveta 86/609/EGS glede varstva živali, ki se uporabljajo za poskusne in druge znanstvene namene, zahteva, da morajo biti vsi poskusi načrtovani tako, da bi se izognili povzročanju stisk in nepotrebnih bolečin ter trpljenja poskusnim živalim; z

uporabo najmanjšega števila živali; uporabo živali z najnižjo mero nevrofiziološke občutljivosti ter povzročanjem najmanjše možne bolečine, trpljenja, stiske ali trajnih poškodb. Spreminjanje genske dediščine živali in kloniranje živali je dovoljeno zgolj v primerih, ko so cilji etično utemeljeni, pogoji zagotavljajo dobro počutje živali in se spoštujejo načela biološke raznolikosti.

Med izvajanjem tega programa bo Komisija redno spremljala najnovejša znanstvena dognanja ter nacionalne in mednarodne predpise, tako da bo lahko upoštevala kakršen koli razvoj dogodkov.

Raziskovanje etičnih vprašanj, povezanih z znanstvenim in tehnološkim razvojem, se bo izvajalo v delu z naslovom „Znanost v družbi“ tega posebnega programa.

1. RAZISKOVALNE INFRASTRUKTURE

Cili

Najučinkovitejša izraba in razvoj najboljših raziskovalnih infrastruktur, ki obstajajo v Evropi, in pomoč pri oblikovanju novih raziskovalnih infrastruktur vseevropskega interesa na vseh področjih znanosti in tehnologije (ali pri poglobitvenih posodobitvah že obstoječih), ki jih evropska znanstvena skupnost potrebuje za obstoj na čelu napredka v raziskavah, ter zagotavljanje pomoči industriji, da okrepi bazo znanja ter svoje znanje in izkušnje na področju tehnologije.

Pristop

Da bi Evropa postala najbolj konkurenčno in dinamično, na znanju temelječe gospodarstvo na svetu, mora nujno imeti sodobne in učinkovite raziskovalne infrastrukture, ki ji bodo omogočile prevzem vodilne vloge na znanstvenem in tehnološkem področju. Raziskovalne infrastrukture imajo ključno vlogo pri razvoju in razširjanju znanja ter pri njegovi uporabi in izkoriščanju, s tem pa spodbujajo inovacije. Dostop do njih je na vseh področjih znanosti in tehnologije vedno bolj nepogrešljiv. Številne raziskovalne infrastrukture so se razvile iz velikih infrastruktur, namenjenih skoraj izključno posebni stroki, v storitvene infrastrukture za širok spekter znanstvenih skupnosti. Informacijska in komunikacijska tehnologija omogočata najnovejše koncepte infrastruktur, ki vključujejo porazdeljene sisteme strojne opreme, programske opreme in vsebin, ki imajo kot shranjevalci znanja številnih različnih strok zelo obsežno kumulativno vrednost.

Predlagani ukrep bo zlasti prispeval k razvoju, izkoriščanju in ohranjanju znanja s spodbujanjem raziskovalnih infrastruktur, temelječih na k odličnosti usmerjenem pristopu „od spodaj navzgor“ (bottom-up) in na ciljnem pristopu. Strateška posodobitev informacijskih in komunikacijskih e-infrastruktur prav tako velja za gonilno silo pri spremembah v znanosti.

Izraz „raziskovalne infrastrukture“ v okvirnem programu Skupnosti za raziskave in tehnološki razvoj velja za objekte in naprave, vire ali storitve, ki jih raziskovalna skupnost potrebuje za vodenje raziskav na vseh znanstvenih in tehnoloških področjih. Ta opredelitev, vključno s tem povezanimi človeškimi viri, zajema:

- glavno opremo ali niz instrumentov, ki se uporabljajo v raziskovalne namene,

- na znanju temelječe vire, kot so zbirke, arhivi, strukturirani podatki ali sistemi v zvezi z upravljanjem s podatki, ki se uporabljajo na področju znanstvenih raziskav,
- zagotavljanje infrastruktur, temelječih na informacijski in komunikacijski tehnologiji, kot so GRID, računalniške, programske in komunikacijske infrastrukture,
- kakršna koli druga edinstvena sredstva, ki se uporabljajo na področju znanstvenih raziskav.

Samo raziskovalne infrastrukture ali mreže raziskovalnih infrastruktur, ki so v interesu evropske znanstvene skupnosti (univerze, javni sektor in podjetja) kar zadeva učinkovitost in dostop, lahko dobijo podporo. Te morajo bistveno prispevati k razvoju evropskih raziskovalnih zmogljivosti.

Kar zadeva tematske raziskovalne infrastrukture v okviru posebnega programa „Sodelovanje“, bo splošna uskladitev zagotovljena s tem programom.

Dejavnosti

Dejavnosti bodo vključevale naslednje vrste ukrepov:

- optimalizacija uporabe obstoječih raziskovalnih infrastruktur in izboljšanje njihove učinkovitosti,
- pospeševanje razvoja novih raziskovalnih infrastruktur (ali poglobljena posodobitev že obstoječih) vseevropskega interesa na osnovi dela Evropskega strateškega foruma za raziskovalno infrastrukturo (ESFRI),
- podporni ukrepi, vključno s podporo nastajajočim potrebam.

1.1. Obstoječe raziskovalne infrastrukture

Cilj ukrepov v zvezi z raziskovalnimi infrastrukturami bo krepitev evropskih zmogljivosti in učinkovitosti posebnih raziskovalnih infrastruktur ter povečanje udeležbe skupnosti uporabnikov v zvezi z možnostmi, ki jih ponujajo raziskovalne infrastrukture, in njihovimi zavezami k naložbam v vrhunske raziskave. Dejavnosti bodo vključevale podporo učinkoviti uporabi objektov in naprav, virov in storitev na vseh področjih znanosti in tehnologije z „nacionalnim dostopom“ do infrastruktur ter podporo optimalizaciji evropskih raziskovalnih infrastruktur z „integracijo“ zmogljivosti in prizadevanj.

1.1.1. Nadnacionalni dostop

Raziskovalne infrastrukture svetovnega merila potrebujejo obsežne in dolgoročne naložbe v vire (človeške in finančne). Uporabljati in izkoriščati bi jih moralo čim večje število znanstvenikov in industrijskih uporabnikov evropskega merila. EU mora prispevati k temu cilju s spodbujanjem *nadnacionalnega dostopa*. Ta naj bi raziskovalnim skupinam, vključno s tistimi iz obrobnih in najbolj oddaljenih regij, odprl nove možnosti za dostop do najboljših raziskovalnih infrastruktur. Ta dostop se lahko zunanjim uporabnikom omogoči osebno (fizično oz. „hands-on“) ali preko ustreznih elektronskih komunikacijskih sistemov. Prav tako je lahko v obliki zagotovitve znanstvenih storitev na daljavo. To bo izvedeno s pozivi k oddaji

predlogov „od spodaj navzgor“ (bottom-up), ki bodo na voljo za vsa področja znanosti in tehnologije, ne da bi se dajalo prednost enemu področju pred drugim.

1.1.2. Povezovalne dejavnosti

Optimizacijo in krepitev zmogljivosti raziskovalnih infrastruktur ter učinkovitosti na ravni EU je treba nenehno spodbujati in izboljševati za odziv na nastajajoče in rastoče znanstvene potrebe. To se lahko lažje doseže tako, da se na usklajen način spodbuja njihovo uporabo in razvoj, vključno s posodobitvami.

Povezovalne dejavnosti za obstoječe raziskovalne infrastrukture se bodo izvajale:

- s pozivi „od spodaj navzgor“ (bottom-up) za spodbujanje vzajemnega usklajevanja in združevanja virov med upravljavci infrastruktur s ciljem spodbujanja kulture medsebojnega sodelovanja; takšne dejavnosti bi se morale prav tako osredotočiti na boljše strukturiranje delovanja evropskih raziskovalnih infrastruktur, spodbujanje njihovega skupnega razvoja glede zmogljivosti in učinkovitosti ter spodbujanje njihove skladne in meddisciplinarne uporabe,
- z ozko tematsko usmerjenimi pozivi („targeted calls“) v primeru, ko bodo takšni usmerjeni ukrepi dolgoročno v korist podpri morebitnih pomembnih raziskovalnih infrastruktur in pospeševanju njihove vzpostavitve na ravni EU; izvajali se bodo v tesnem sodelovanju z dejavnostmi, ki se bodo odvijale na tematskih področjih, s ciljem, da bodo vsi ukrepi, sprejeti na evropski ravni v okviru EU, ustrezali potrebam raziskovalnih infrastruktur na njihovem področju; tu se že lahko opredelijo področja¹⁸, na katerih je potrebna boljša uporaba in krepitev obstoječih evropskih infrastruktur, da bi se pokrile dolgoročne strateške potrebe zainteresiranih strani (univerze, javni sektor in podjetja) in družbe na splošno; ta področja so npr. znanosti o življenju in njihove uporabe, informacijske in komunikacijske tehnologije, razvoj industrijskega raziskovanja, vključno z meroslovjem, podpora trajnostnemu razvoju, zlasti na področju okolja, ter družbene znanosti in humanistične vede.

1.1.3. E-infrastrukture, ki temeljijo na IKT:

Razširjanje *e-infrastruktur* raziskovalnim skupnostim zagotavlja trajne storitve, ki temeljijo na zapletenih postopkih, zasnovanih tako, da virtualnim skupnostim omogočajo porazdeljene vire, temelječe na IKT (računalništvo, povezljivost, instrumentacija). Krepitev evropskega pristopa in z njim povezanih evropskih dejavnosti na tem področju lahko bistveno prispeva k razcvetu potenciala evropskih raziskav in njihovega izkoriščanja, in tako h kreptvi *e-infrastruktur* kot temelja Evropskega raziskovalnega prostora, „predhodnika“ interdisciplinarnih inovacij in gonilne sile pri spremembah v znanosti. Prav tako lahko prispeva k vključitvi raziskovalnih skupin iz obrobnih in najbolj oddaljenih regij.

Cilj predlaganih dejavnosti v zvezi z *e-infrastrukuro*, ki temeljijo na ozko tematsko usmerjenih pozivih k oddaji predlogov, bo spodbujanje nadaljnega razvoja in usmeritve komunikacijskih infrastruktur visokih zmogljivosti (GÉANT) in infrastruktur GRID ter zmogljivih evropskih računalniških možnosti ob poudarjanju potrebe po podpori krepitev v svetovnem merilu vodilne visokozmogljive porazdeljene računalniške opreme, shranjevanja

¹⁸ Opredeljeno tudi s strani ESFRI.

podatkov in naprednih vizualizacijskih tehnik. Namen dejavnosti bo tudi spodbujanje skupnosti uporabnikov, pospeševanje njihovega pomena v svetu ter povečanje stopnje zaupanja, gradnja na dosežkih infrastruktur GÉANT in GRID.

Treba bo na usklajen način spodbujati digitalne knjižnice, arhive, shranjevanje podatkov, ohranjanje podatkov in potrebno združevanje virov na evropski ravni, da bi uredili zbirke podatkov za znanstveno skupnost in prihodnje generacije znanstvenikov. Obravnavali se bodo vidiki okrepljenega zaupanja *e-infrastrukturam*. Cilj predlaganih dejavnosti bo prav tako predvidevanje in vključevanje novih zahtev in rešitev, da bi olajšali uvajanje velikih testnih naprav, namenjenih preskušanju novih revolucionarnih tehnologij in izpolnjevanju novih zahtev uporabnikov, vključno z e-učenjem. Posvetovalna skupina za e-infrastrukturo bo redno podajala strateška priporočila.

1.2. Nove raziskovalne infrastrukture

Ta posebni program bo pomagal spodbujati oblikovanje novih raziskovalnih infrastruktur (ali poglavitno posodobitev že obstoječih) z osredotočenjem na „edinstvene“ infrastrukture z odločilnim in vseevropskim vplivom na razvoj pomembnih znanstvenih področij v Evropi.

1.2.1. Načrtovalne študije za nove raziskovalne infrastrukture

Spodbujanje oblikovanja novih raziskovalnih infrastruktur s pristopom do pozivov k oddaji predlogov „od spodaj navzgor“ (bottom-up) s financiranjem raziskovalnih štipendij in študij izvedljivosti za nove infrastrukture.

1.2.2. Podpora za izgradnjo novih infrastruktur

Spodbujanje oblikovanja novih raziskovalnih infrastruktur na podlagi dela v okviru ESFRI v zvezi z oblikovanjem evropskih smernic za razvoj novih raziskovalnih infrastruktur. Komisija bo opredelila prednostne projekte, ki bodo morda lahko prejeli podporo ES v okviru okvirnega programa.

Izgradnja novih infrastruktur se bo izvajala na podlagi dvofaznega pristopa:

- *Faza 1: Podpora pripravljalni fazi:*

Prva faza bo vključevala pozive k oddaji predlogov, ki bodo omejeni na prednostne projekte, ki jih bo določila Komisija. Pripravljalna faza bo vključevala dokončno oblikovanje podrobnih načrtov izgradnje, pravne podlage, upravljalnih in večletnih načrtov za načrtovano raziskovalno infrastrukturo ter končni dogovor med zainteresiranimi stranmi. V teku te pripravljalne faze bo Evropska komisija zlasti lajšala mehanizme finančnega inženiringa v fazi izgradnje.

- *Faza 2: Podpora fazi izgradnje:*

V drugi fazi se bodo na osnovi doseženih tehničnih, pravnih, upravnih in finančnih dogovorov ter ob uporabi zlasti dopolnjevanja med nacionalnimi instrumenti in instrumenti Skupnosti (kot so strukturni skladi ali Evropska investicijska banka) izvajali načrti izgradnje. Finančna podpora okvirnega programa za fazo izgradnje se lahko zagotovi tistim prednostnim projektom, pri katerih obstaja nujna potreba po takšni pomoči. V takšnih primerih bodo odločitve sprejete s pomočjo mehanizma, ki bo odvisen od vrste in višine potrebnega

financiranja (npr. neposredna posojila, posojila Evropske investicijske banke, do katerih je dostop mogoč preko Sklada za financiranje na osnovi delitve tveganja (Priloga III), člen 171).

1.3. Podporni ukrepi, vključno s podporo nastajajočim potrebam

Močno usklajevanje znotraj EU pri oblikovanju in sprejemanju evropske politike v zvezi z raziskovalnimi infrastrukturami je ključ do uspeha teh dejavnosti. V teku celotnega programa se bodo zato izvajali ukrepi za spodbujanje takšnega usklajevanja, vključno s spodbujanjem razvoja mednarodnega sodelovanja.

Te dejavnosti se bodo večinoma izvajale na osnovi stalnega odprtega poziva „od spodaj navzgor“ (bottom-up). Namenjene bodo spodbujanju analiz nastajajočih potreb, spodbujanju dela ESFRI in posvetovalne skupine za e-infrastrukturo, učinkovitemu izvajanju programa (npr. spodbujanju konferenc, pogodb s strokovnjaki, študij o vplivu itd.) kot tudi spodbujanju mednarodne razsežnosti dejavnosti, ki se izvajajo v okviru tega posebnega programa, in širjenju evropske odličnosti na mednarodni ravni. Na področju mednarodnega sodelovanja bodo dejavnosti, ki se izvajajo v okviru tega posebnega dela programa „Zmožljivosti“, dopuščale tudi opredelitev potreb določenih tretjih držav in vzajemnih interesov, na katerih bi lahko bili zasnovani posebni ukrepi sodelovanja, ter na osnovi ozko tematsko usmerjenih pozivov k oddaji predlogov, da bi razvili navzkrižne povezave med ključnimi raziskovalnimi infrastrukturami v tretjih državah in tistimi znotraj Evropskega raziskovalnega prostora.

2. RAZISKAVE V KORIST MSP

Cilji

Krepitev inovacijskih zmogljivosti evropskih MSP in njihovega prispevka k razvoju izdelkov in trgov, ki temeljijo na novih tehnologijah, z zunanjim izvajanjem raziskav, povečanjem raziskovalnih prizadevanj, širjenjem njihovih omrežij, boljšim izkoriščanjem rezultatov raziskav ter pridobivanjem tehnološkega znanja in izkušenj.

Pristop

MSP so jedro evropske industrije. Morala bi biti ključna sestavina inovacijskega sistema in imeti mesto v verigi prenosa znanja v nove izdelke, postopke in storitve. Medtem ko se evropska MSP srečujejo z vse večjo konkurenco na notranjem trgu in tudi v svetu, morajo izboljšati znanje in intenzivnost raziskav, razširiti poslovne dejavnosti v geografskem smislu in internacionalizirati svoje mreže znanja. Vse države članice imajo ukrepe, ki zadevajo MSP, vendar pogosto ne spodbujajo in podpirajo nadvladane sodelovanja v raziskavah in prenosa tehnologije. Ukrepi na ravni EU so potrebni za dopolnitev in pospešitev vpliva ukrepov, ki so bili sprejeti na nacionalni ali regionalni ravni.

Posebni ukrepi se bodo izvajali za podporo MSP ali njihovim združenjem pri oddajanju raziskav univerzam in raziskovalnim centrom („izvajalci RTR“). Ti ukrepi se bodo izvedli za celotno področje znanosti in tehnologije. Pri oceni predlogov projekta se bo upošteval pričakovani ekonomski vpliv na MSP. Finančna sredstva bodo dodeljena na podlagi dveh shem: *Raziskave v korist MSP* in *Raziskave v korist združenjem MSP*. Prva je namenjena predvsem MSP, ki imajo nizko ali srednjo tehnologijo z majhnimi raziskovalnimi zmogljivostmi ali brez njih, pa tudi MSP z večjo raziskovalno zmogljivostjo, ki morajo oddati raziskave zunanjim sodelavcem, da ti dopolnijo njihove temeljne raziskovalne zmogljivosti. Druga je namenjena združenjem MSP, ki se ponavadi najbolj spoznajo na skupne tehnične

težave njihovih članov in so sposobni delovati v njihovem imenu ter spodbujajo učinkovito razširjanje in uporabo rezultatov.

Poleg teh posebnih ukrepov se bo spodbujala in lajšala udeležba MSP v celotnem okvirnem programu. Raziskovalne potrebe in potencial MSP se upoštevajo pri oblikovanju vsebine tematskih področij programa „Sodelovanje“, ki se bodo glede na področje in temo izvajali s projekti različnega obsega in področja uporabe.

Med izvajanjem okvirnega programa Skupnosti za raziskave in tehnološki razvoj se bosta dopolnjevanje in sinergija zagotavljala z ukrepi okvirnega programa za konkurenčnost in inovacije, da bi spodbujali in olajšali udeležbo MSP v okvirnem programu Skupnosti za raziskave in tehnološki razvoj.

Dejavnosti

Izvajali se bosta naslednji dve posebni shemi MSP:

- ***Raziskave v korist MSP***

Ta shema zagotavlja podporo malim skupinam inovativnih MSP za reševanje splošnih ali dodatnih tehnoloških problemov. Razmeroma kratkoročni projekti se morajo osredotočiti na inovacijske potrebe MSP, ki oddajajo raziskave izvajalcem RTR, in morajo pokazati jasne možnosti za koriščenje rezultatov raziskav za zadevna MSP.

- ***Raziskave v korist združenjem MSP***

Ta shema zagotavlja podporo združenjem MSP za razvoj tehničnih rešitev problemov, ki so skupni večjemu številu MSP v specifičnih industrijskih sektorjih ali delcih vrednostne verige, s potrebnimi raziskavami, na primer, za razvoj ali uskladitev evropskih normativov in standardov ter za izpolnjevanje zakonskih zahtev na področjih, kot so zdravje, varnost in varstvo okolja. Projekte, ki lahko trajajo več let, morajo izvajati združenja MSP, ki v korist svojih članov oddajajo raziskave izvajalcem RTR, in morajo vključevati določeno število posameznih MSP.

Skupne lastnosti shem

- V shemah lahko sodelujejo druga podjetja in končni uporabniki, če je to v interesu MSP ali združenj MSP.
- Projekti naj bi poleg raziskav vključevali dejavnosti za spodbujanje uporabe in učinkovitega razširjanja rezultatov raziskav, kot so preskusi, predstavitve, usposabljanje, prenos tehnologije, upravljanje znanja in zaščita pravic intelektualne lastnine. V okviru *raziskav v korist združenjem MSP* morajo projekti prav tako vključevati dejavnosti za učinkovito razširjanje rezultatov raziskav članom združenj MSP, in kadar je to primerno, tudi širše.
- V zvezi z lastništvom in pravico do dostopa za ti dve shemi bodo veljala posebna pravila.

3. REGIJE ZNANJA

Cilji

Krepitev raziskovalnega potenciala v evropskih regijah, zlasti s spodbujanjem in podpiranjem razvoja regionalnih, „v raziskave usmerjenih skupin“, s tem povezanih regionalnih organov, univerz, raziskovalnih centrov, podjetij in drugih zadevnih zainteresiranih strani po vsej Evropi.

Pristop

Regije se vse bolj prepoznavajo kot pomembni akterji na področju raziskav in razvoja v EU. Dokazi istočasno potrjujejo, da naložbe v raziskave in razvoj povečujejo privlačnost regij ter konkurenčnost lokalnih podjetij. Skupine, ki so močno usmerjene v raziskave in razvoj, se uvrščajo med najboljše gonilne sile takšnih naložbenih dejavnosti, saj vodijo k neposrednim konkurenčnim prednostim na lokalni ravni, ki so povezane s pozitivnim učinkom na rast in zaposlovanje. Pilotni ukrep „Regije znanja“ iz leta 2003¹⁹ je potrdil pomembnost takšnih skupin in interes za podporo in spodbujanje njihovega razvoja.

Ta ukrep bo evropskim regijam omogočil, da bodo krepile svoje zmogljivosti za naložbe v RTR in istočasno v največji možni meri povečale svoje možnosti za uspešno vključitev svojih zainteresiranih strani v evropske raziskovalne projekte. Povečana in bolj usmerjena uporaba strukturnih skladov za naložbe in dejavnosti na področju raziskav in razvoja bo dosežena tudi z izboljšanjem sinergije med regionalnimi in raziskovalnimi politikami zlasti z oblikovanjem regionalnih raziskovalnih strategij, ki jih lahko regionalni organi vključijo v njihovo strategijo gospodarskega razvoja.

Cilj ukrepa „Regije znanja“ je spodbujanje oblikovanja in izvajanja optimalnih politik in strategij za razvoj v raziskave in razvoj usmerjenih skupin. Izboljšal bo predvsem ustreznost in učinkovitost regionalnih razvojnih vsebin z vzajemnim učenjem, spodbujal in krepil sodelovanje med skupinami, prispeval h krepitvi trajnostnega razvoja obstoječih, v raziskave in razvoj usmerjenih skupin, in spodbujal nastanek novih. Podpora bo na voljo zlasti projektom, ki bodo ugodili povpraševanju ter reševali probleme in ki veljajo za posebna tehnološka področja ali sektorje²⁰.

Ta ukrep se bo uporabljal v vseh regijah, vključno s konvergenčnimi²¹.

Dejavnosti

Projekti ponavadi vključujejo regionalne organe, regionalne agencije za razvoj, univerze, raziskovalne centre, industrijo in, kadar je to primerno, prenos tehnologije, organizacije finančne ali civilne družbe. Projekti v okviru *Regij znanja* bodo vključevali naslednje dejavnosti:

¹⁹ Pilotni ukrep „Regije znanja“ je bil na pobudo Evropskega parlamenta vključen v proračun Skupnosti za leto 2003. Temu je sledil nov poziv k oddaji predlogov v okviru šestega okvirnega programa Skupnosti za raziskave in tehnološki razvoj (2004) v okviru programa „Skladen razvoj politik“.

²⁰ To po potrebi ne izključuje kombinacije različnih tehnoloških področij.

²¹ Konvergenčne regije so regije, določene v členu 5 predloga Uredbe Sveta o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu, COM(2004)492. Sem spadajo regije s „konvergenčnim“ ciljem, regije, upravičene do financiranja iz Kohezijskega sklada, in najbolj oddaljene regije.

- **Analizo, razvoj in izvajanje vsebin raziskav** regionalnih skupin ter regionalno sodelovanje med temi skupinami. To bo vključevalo analizo in izvajanje načrta, ki se bo osredotočil na zmogljivost in prednostne naloge na področju raziskav in razvoja. Projekti uporabljajo predvidevanje, primerjavo ali druge metode za prikazovanje pričakovanih koristi, kot so krepitev povezav med vključenimi skupinami, optimalna vključitev v evropske raziskovalne projekte in večji vpliv na regionalni razvoj.
- „**Mentorstvo**“ bolj razvitih regij regijam, ki imajo slabše razvite raziskovalne profile, z oblikovanjem skupin, osredotočenih na raziskave in razvoj. Nadnacionalni regionalni konzorciji bodo zbrali in povezali akterje na področju raziskav z univerz, podjetij in vladnih služb, da bi skupaj s tehnološko slabše razvitimi regijami in za te regije oblikovali rešitve.
- **Pobude za izboljšanje vključevanja** akterjev in ustanov s področja raziskav v regionalno gospodarstvo z njihovimi interakcijami na ravni skupin. Vključevale bodo nadnacionalne dejavnosti za izboljšanje povezav med zainteresiranimi stranmi s področja raziskav in lokalnimi poslovnimi skupnostmi ter ustrezne dejavnosti med skupinami.

Podpora bo zagotovljena tudi dejavnostim, ki bodo spodbujale sistematično vzajemno izmenjavo informacij, kot tudi interakcijam med podobnimi projekti in po potrebi z ukrepi drugih ustreznih programov Skupnosti (npr. delavnice, okrogle mize in publikacije za analizo in sintezo).

4. RAZISKOVALNI POTENCIAL

Cili

Spodbujanje uresničevanja polnega raziskovalnega potenciala razširjene Unije s sproščanjem in razvijanjem raziskovalnega potenciala v konvergenčnih in najbolj oddaljenih regijah EU ter s krepitvijo zmogljivosti njihovih raziskovalcev, da bodo uspešno sodelovali v raziskovalnih dejavnostih na ravni EU.

Pristop

Za spodbujanje uresničevanja polnega raziskovalnega potenciala razširjene Unije bo poseben ukrep omogočil sproščanje potenciala raziskovalnih skupin, zlasti v konvergenčnih in najbolj oddaljenih regijah Evropske unije, ki trenutno svojih možnosti ne uporabljajo v celoti ali ki potrebujejo novo znanje in podporo za uresničevanje svojega potenciala. Ukrepi bodo močno temeljili na preteklih in obstoječih ukrepih, kot so evropski centri odličnosti v državah pristopnicah in državah kandidatkah v času tedanjega petega okvirnega programa ter gostiteljske štipendije Marie Curie za prenos znanja. Dopolnjevali bodo tudi prizadevanja Evropskega socialnega sklada v okviru nove kohezijske politike (2007–2013), ki se osredotoča na razvoj človeškega potenciala za raziskave na nacionalni ravni na primernih področjih.

Z osredotočenjem na krepitev in širjenje sodelovanja takšnih raziskovalnih skupin z raziskovalnimi centri iz drugih držav EU se bo prispeval pomemben delež k sproščanju njihovega potenciala in s tem k njihovem dolgoročnemu trajnostnemu razvoju. Z optimalizacijo njihove mednarodne izpostavljenosti in priznanja, vodstvenega potenciala in

kakovosti njihovih strokovnjakov se bo povečala prepoznavnost teh raziskovalnih skupin ter olajšala njihova udeležba v Evropskem raziskovalnem prostoru.

Dejavnosti

Ukrep bo spodbujal zlasti strateška partnerstva, vključno s tesnim sodelovanjem raziskovalnih skupin iz javnega in zasebnega sektorja v konvergenčnih ali najbolj oddaljenih regijah EU, ki so izbrane na podlagi kakovosti in velikega potenciala, z močno uveljavljenimi raziskovalnimi skupinami drugih evropskih regij. Poseben poudarek bo na pričakovanemu dolgoročnemu učinku partnerstva na ravni EU in na regionalni ravni. Da bi izkoristili njihov polni potencial (tj. okrepi njihovo znanje, dosegli dodatno usposobljenost tudi na področju raziskovalnega upravljanja ali pridobili prepoznavnost), bo ukrep vključeval podporo izbranim raziskovalnim skupinam v upravičenih regijah v okviru raziskovalnih programov, razvitih v okviru strateškega partnerstva za:

- izmenjavo znanja in izkušenj z nadsacionalnimi dvosmernimi izmenjavami raziskovalnega osebja med izbranimi centri v upravičenih regijah in eno ali več partnerskimi organizacijami v drugi državi EU s pogojem o obveznem povratku začasno premeščene osebja iz izbranih centrov v upravičenih regijah;
- najemanje zunanjih izkušenih raziskovalcev s strani izbranih centrov za udeležbo pri prenosu znanja in/ali pri usposabljanju raziskovalcev, zlasti kot sredstvo za spodbujanje vračanja nacionalnih raziskovalcev, ki so zapustili državo;
- pridobivanje in razvoj nekatere raziskovalne opreme za izbrane centre;
- organiziranje delavnic in konferenc za lažji prenos znanja na nacionalni in mednarodni ravni, pri katerem sodelujejo raziskovalci izbranih centrov in povabljeni raziskovalci iz drugih držav v okviru razvoja mednarodnih zmogljivosti in priznanja izbranih centrov na področju usposabljanja; udeležbo raziskovalnega osebja izbranih centrov na mednarodnih konferencah ali krajših usposabljanjih za širjenje znanja, vzpostavljanje omrežja in njihovo izpostavljanje bolj mednarodnem okolju;
- razširjanje in promocijske dejavnosti za zagotovitev večje prepoznavnosti izbranih centrov in njihovih dejavnosti.

Poleg in neodvisno od teh podpornih ukrepov bo ukrep zagotovil mehanizme ocenjevanja, s katerimi vsak raziskovalni center v upravičenih regijah, ne glede na to, ali je zaprosil za financiranje ali ne, lahko dobi neodvisno mednarodno strokovno oceno stopnje svoje splošne kakovosti raziskovanja in infrastrukture. To oceno bodo izvedli vrhunski neodvisni mednarodni strokovnjaki, ki jih bo imenovala Komisija.

5. ZNANOST V DRUŽBI

Cili

Ob upoštevanju oblikovanja učinkovite in demokratične evropske družbe znanja je cilj spodbujati harmonično integracijo znanstvenih in tehnoloških prizadevanj ter s tem povezanih raziskovalnih politik v evropsko družbeno mrežo.

Pristop

„Znanost v družbi“ predstavlja pomembno povečevanje in podaljšanje pilotnega dela v okviru šestega okvirnega programa in s tem ustreza večji ambicioznosti evropske raziskovalne politike.

Razvoj evropskih družb je v veliki meri odvisen od njihove sposobnosti razvoja, izkoriščanja ter razširjanja znanja in glede na to od neprestane inovativnosti. V tem pogledu igra znanstveno raziskovanje glavno vlogo in bi moralo še naprej biti ena od gonilnih sil pri spodbujanju rasti, blaginje in trajnostnega razvoja.

Da bi dosegli ta cilj, je nujno treba ustvariti družbeno in kulturno okolje, ki spodbuja uspešno in izkoristljivo raziskovanje. To pomeni, da je treba upoštevati legitimne družbene probleme in potrebe, ki imajo za posledico boljše demokratično razpravo z bolj angažirano in obveščeno javnostjo ter boljše pogoje za skupne odločitve o znanstvenih vprašanjih. Prav tako je treba ustvariti ugodno ozračje za znanstveno stroko, zagotoviti nov val naložb v raziskave in posledično razširjanje znanja, na katerem temelji Lizbonska strategija.

Ta oddelek programa „Zmogljivosti“ se bo nato osredotočil na razvoj niza pogojev, pod katerimi postane takšno spodbudno okolje bolj pravilo kot izjema v Evropi.

Kot prvo se bo obravnavalo tveganje znanstvenega razhajanja znotraj naših družb. To razhajanje ločuje tiste, ki nimajo dostopa do ustreznega znanja, od tistih, ki ga imajo; tiste, ki nimajo možnosti vplivanja na oblikovanje raziskovalne politike, od tistih, ki to možnost imajo. To vodi k negotovemu občutku, ki so ga izrazili državljani v zvezi z morebitnimi koristmi znanosti in tehnologije ter dejanskim izvajanjem javnega nadzora nad temi področji. Po eni strani se pozdravljajo večja raziskovalna prizadevanja za obravnavanje perečih problemov našega časa (bolezni, onesnaženost, epidemije, brezposelnost itd.) in za boljše predvidevanje njihovih možnih učinkov v prihodnosti. Po drugi strani se ne da prikriti nezaupanja v nekatere uporabe znanosti in dvoma v primeru morebitnega navzkrižja nekaterih interesov pri postopkih odločanja.

Med razlogi za velikokrat nezadovoljivo integracijo znanosti v družbo so:

- nezadostna javna udeležba pri določanju prednostnih nalog in oblikovanju smernic znanstvene politike, ki bi omogočila širšo razpravo o morebitnih s tem povezanih tveganjih in posledicah;
- vedno večji pridržki glede nekaterega razvoja na področju znanosti, občutek pomanjkanja nadzora in odprta vprašanja v zvezi s spoštovanjem temeljnih vrednot;
- občutna izolacija znanstvenega sveta od vsakdanje resničnosti gospodarskega in družbenega življenja;

- dvom v objektivnost znanstvenih dokazov, ki so na voljo javnemu oblikovanju politike.

Cilji izbranega pristopa so:

- narediti mehanizme za dostop do ter za potrditev strokovnega znanja in izkušenj, potrebnih za podporo trdnjšim politikam, obsežnejše in bolj pregledne,
- določiti mejnike etično učinkovitega raziskovalnega prizadevanja v luči temeljnih pravic,
- dovoliti, da igra Evropa aktivnejšo vlogo na svetovni ravni pri razpravah in spodbujanju skupnih vrednot, enakih možnosti in družbenega dialoga,
- premostiti vrzel med tistimi, ki imajo znanstveno izobrazbo, in tistimi, ki te nimajo, razviti smisel za znanstveno kulturo v neposredni okolici vseh državljanov (pozivanje mest, regij, ustanov, znanstvenih centrov itd.),
- spodbujati družbeni dialog na področju raziskovalne politike in spodbujati organizacije civilne družbe k večjemu vključevanju v raziskovalne dejavnosti,
- zagotoviti podobo znanosti in raziskovalcev, ki je sprejemljiva za vse, zlasti za mlade,
- pomagati ženskam še naprej napredovati v znanstvenih poklicih in bolje uporabiti njihov znanstveni talent v korist vseh,
- obnoviti znanstveno komunikacijo, ki podpira sodobna sredstva, da bi dosegli večji učinek s tesnim sodelovanjem znanstvenikov s strokovnjaki s področja javnega obveščanja.

Del „Znanost v družbi“ se bo izvajal:

- z ukrepi in raziskavami, povezanimi s politiko, ki se podpirajo neposredno v okviru tega tematskega področja;
- s sodelovanjem med državami članicami, z opredelitvijo skupnih ciljev in krepitevijo nacionalnih praks v duhu odprte metode usklajevanja;
- s spodbujanjem, podpiranjem in spremljanjem uporabe in učinka vprašanj dela „Znanost v družbi“ v drugih delih okvirnega programa²²; s to temo bo zagotovljeno splošno usklajevanje vprašanj v zvezi z delom „Znanost v družbi“ znotraj okvirnega programa ter v okviru drugih zadevnih dejavnosti Skupnosti (npr. v zvezi z izobraževanjem in kulturo).

Predvidene so tri vrste ukrepov.

Prva vrsta ukrepov: *Bolj dinamično upravljanje povezave med znanostjo in družbo*

- **Krepitev in izboljšanje evropskega sistema znanosti**

Od evropskega sistema znanosti se pričakuje precejšnja podpora našemu investicijskemu potencialu, zato mora družba dobiti boljši vpogled v sestavne dele, gospodarstvo, predpise in

²² To vključuje izvedbo postopkov za pregled, če predlogi, ki vsebujejo občutljive teme in ki so bili predloženi v okviru posebnega programa „Sodelovanje“, izpolnjujejo etična merila.

navade sistema. Obravnavali se bodo trije vidiki širšega pomena, ki se osredotočajo na akterje in dinamiko Evropskega raziskovalnega prostora:

- izboljšanje uporabe in spremljanja učinka znanstvenega svetovanja in strokovnega mnenja pri oblikovanju politike v Evropi ter razvoj praktičnih orodij in shem (npr. elektronskih omrežij),
- spodbujanje zaupanja in „samoregulacija“ v znanstveni skupnosti,
- spodbujanje razprave o razširjanju informacij, vključno z dostopom do znanstvenih rezultatov in s prihodnostjo znanstvenih publikacij.

- **Večje angažiranje za predvidevanje in razjasnitev političnih, družbenih in etičnih vprašanj**

Družbene želje in bojzani ter temeljna etična načela morajo biti bolje vključeni v celoten proces raziskav, da bi se oblikovalo varnejše in ustvarjalnejše okolje za raziskovalce in družbo v celoti. Tu sta prisotna dva vidika:

- večje angažiranje pri vprašanjih, povezanih z znanostjo,
- pogoji za razprave o etiki in znanosti, kjer bi razpolagali s točnimi informacijami.

- **Boljše razumevanje mesta znanosti in tehnologije v družbi**

Da bi s pomočjo trdnih politik obravnavali odnos med znanostjo in družbo, je treba znanje, pridobljeno na področju zgodovine, sociologije in filozofije znanosti, povečati, konsolidirati in razširiti na evropsko raven. V ta namen bi morali strokovnjaki s teh področij oblikovati omrežja za strukturiranje raziskav in razprav tako, da se razkrije dejanski delež znanosti pri oblikovanju evropske družbe in identitete, ob poudarjanju zlasti:

- povezav med znanostjo, demokracijo in pravom,
- raziskav o etiki na področju znanosti in tehnologije,
- vzajemnega vpliva znanosti in kulture,
- vloge in podobe znanstvenikov.

- **Razvojna vloga univerz**

Cilj bo spodbujati ustrezne reforme, ki bodo univerzam omogočale v celoti izpolniti njihovo vlogo pri razvoju, razširjanju in souporabi znanja skupaj s podjetji in družbo v celoti (v skladu s pobudami Skupnosti v zvezi z univerzitetnimi raziskavami). Poudarek bo na:

- opredelitvi boljših okvirnih pogojev za učinkovitejše univerzitetne raziskave,
- spodbujanju vzpostavitve strukturiranih partnerstev s poslovnim sektorjem, ob upoštevanju upravljaljskih zmogljivosti univerz na področju raziskav,
- krepitevi širjenja znanja med univerzami in družbo v celoti.

Druga vrsta ukrepov: *Krepitev potenciala, širjenje obzorij*

• Spol in raziskave

Na osnovi političnih usmeritev iz delovnega dokumenta osebja Komisije in iz sklepov Sveta²³ ter na osnovi drugih ustreznih političnih usmeritev EU bo izoblikovan okvir za pozitivne ukrepe, da bi okrepili vlogo žensk na področju znanstvenega raziskovanja in dimenzijo spola na področju raziskav. Ta okvir bo zagotovil kontekst za politično razpravo, spremljanje, usklajevanje in podpiranje raziskav. Vključeval bo:

- krepitev vloge žensk na področju znanstvenega raziskovanja,
- dimenzijo spola na področju raziskav,
- integracijo načela enakosti spolov v politiko in programe EU na področju raziskav.

• Mladi in znanost

Dejavnosti bodo zasnovane tako, da bodo povečale interes ljudi za znanstvene poklice, spodbujale povezave med generacijami in povečale raven znanstvene izobraženosti na splošno. Evropske izmenjave in sodelovanje se bodo osredotočili na učne metode za podajanje znanstvenih vsebin, prilagojene mladim poslušalcem, podporo učiteljem znanstvenih predmetov (koncepti, materiali) in razvoj povezav med šolami in poklicnim življenjem. Poleg tega se lahko podpirajo prireditve širokega evropskega obsega, ki povežejo uspešne znanstvenike – kot „vzornike“ – z ambicioznimi mladimi znanstveniki. Obravnavalo se bo podpiranje raziskav, ob upoštevanju družbenega konteksta in kulturnih vrednot. V ospredju so trije vidiki:

- spodbujanje formalnega in neformalnega znanstvenega izobraževanja v šolah,
- krepitev povezav med znanstvenim izobraževanjem in znanstvenimi poklici,
- raziskovalni in usklajevalni ukrepi za nove metode na področju znanstvenega izobraževanja.

Tretja vrsta ukrepov: *Komunikacija med znanostjo in družbo*

Dejavnosti bodo spodbujale učinkovite dvosmerne komunikacijske kanale, ki javnosti omogočajo neposredni stik z znanostjo, znanstvenikom pa neposredni stik z javnostjo. Pristop bo naklonjen tesnemu sodelovanju in izmenjavi najboljših praks med znanstveniki in strokovnjaki s področja javnega obveščanja, pa tudi večji udeležbi ciljnih skupin, tj. mladih, raziskovalcev, ki približujejo svoja dela javnosti, in specializiranega tiska. Poudarek bo na:

- zagotovitvi zanesljivih in pravočasnih informacij znanstvenemu tisku, vključno s spodbujanjem vzpostavitve evropskega informacijskega centra za znanstveni tisk,
- ukrepih usposabljanja za premostitev vrzeli med mediji in znanstveno skupnostjo,

²³ „Ženske in znanost: odličnost in inovativnost – enakost spolov v znanosti“ (*Women and science: excellence and innovation- gender equality in science*) (SEC 2005/370); sklepi Sveta z dne 18. aprila 2005.

- spodbujanju evropske razsežnosti znanstvenih prireditev, namenjenih javnosti,
- spodbujanju znanosti z avdiovizualnimi sredstvi preko evropskih koprodukcij in predvajanja znanstvenih programov,
- spodbujanju odlične nadnacionalne komunikacije na področju raziskav in znanosti s podeljevanjem javno poznanih nagrad,
- raziskavah za izboljšanje metod in izdelkov znanstvene komunikacije.

6. DEJAVNOSTI MEDNARODNEGA SODELOVANJA

Cilj

Evropska skupnost potrebuje močno in skladno mednarodno znanstveno in tehnološko politiko, če želi postati konkurenčna in zavzeti vodilno vlogo na svetovni ravni.

Mednarodna politika ima dva cilja, ki sta odvisna eden od drugega:

- podpirati evropsko konkurenčnost s strateškimi partnerstvi s tretjimi državami na izbranih področjih znanosti in z najemanjem najboljših znanstvenikov iz tretjih držav, ki bodo delali v Evropi in z njo,
- na podlagi vzajemnega interesa in koristi obravnavati posebne probleme, s katerimi se srečujejo tretje države ali ki so svetovnih značilnosti.

Pristop

Za opredelitev in vzpostavitev prednostnih področij raziskav vzajemnega interesa in vzajemne koristi z določenimi tretjimi državami (države, ki so partnerice v mednarodnem sodelovanju²⁴) v zvezi z ukrepi posebnega mednarodnega sodelovanja v okviru posebnega programa „Sodelovanje“ se bo krepilo potekajoče politične dialoge in partnerska omrežja z različnimi regijami v teh tretjih državah, da bi pripomogli k izvedbi teh ukrepov. Skladnost nacionalnih dejavnosti v zvezi z mednarodnim znanstvenim sodelovanjem se bo krepila s spodbujanjem usklajevanja nacionalnih programov (države članice, države kandidatke in pridružene države) z večstranskim usklajevanjem nacionalnih politik in dejavnosti na področju raziskav in tehnološkega razvoja. Sodelovanje s tretjimi državami v okvirnem programu bo usmerjeno zlasti na naslednje skupine držav²⁵:

- države kandidatke²⁶,
- partnerske sredozemske države (MPC), države zahodnega Balkana (WBC) ter države vzhodne Evrope, Kavkaza in Srednje Azije²⁷ (EECCA),

²⁴ Glej pravila za udeležbo.

²⁵ To vključuje tretje države, ki mejijo na najbolj oddaljene regije.

²⁶ Pri v celoti pridruženih državah kandidatkah bodo ukrepi omejeni na posebne ukrepe, da bi olajšali in spodbujali njihovo vključitev v okvirni program.

²⁷ Armenija, Azerbajdžan, Belorusija, Gruzija, Kazahstan, Kirgizistan, Moldavija, Rusija, Tadžikistan, Turkmenistan, Ukrajina in Uzbekistan.

- države v razvoju,
- nastajajoča gospodarstva.

Tematsko usmerjeni ukrepi mednarodnega sodelovanja na področju raziskav se izvajajo v okviru posebnega programa „Sodelovanje“. Mednarodni ukrepi na področju človeškega potenciala se izvajajo v okviru posebnega programa „Človeški viri“. Horizontalne dejavnosti za podporo mednarodnem sodelovanju so opisane v tem programu. Zagotovljena bo splošna uskladitev ukrepov mednarodnega sodelovanja v raznih programih.

Dejavnosti

Glavne dejavnosti za razvoj skupaj dogovorjene politike mednarodnega znanstvenega sodelovanja so:

- **Regionalna določitev prednostnih nalog in opredelitev politik sodelovanja na področju znanosti in tehnologije**

Sodelovanje EU na področju znanosti in tehnologije za določitev prednostnih nalog bo temeljilo na izčrpnem političnem dialogu s partnerskimi državami in regijami ob priznavanju njihovih socialno-kulturnih pogojev in raziskovalnih zmogljivosti. Ta dialog za sodelovanje na področju znanosti in tehnologije poteka na več ravneh, kot so mednarodni forumi (različne konvencije ZN), institucionalizirani biregionalni dialogi²⁸ vključno z dialogi med Azijo in Evropo (ASEM – Asia-Europe Meeting), Latinsko Ameriko, Karibi in EU (ALCUE), partnerstvi s sredozemskimi državami in državami zahodnega Balkana, državami EU-AKP (afriške, karibske in pacifiške države) ter vzhodno Evropo, Kavkazom in Srednjo Azijo²⁹ kot tudi z dvostranskimi in večstranskimi sporazumi ter preko neformalnih medregionalnih srečanj znanstvenikov in drugih družbenih partnerjev.

Najpomembnejša prednostna naloga bo namenjena krepitvi biregionalnih/dvostranskih dialogov za opredelitev in vzpostavitev okvirja za mednarodno sodelovanje na področju znanosti in tehnologije ter skupno opredelitev področij raziskav vzajemnega interesa in koristi. Takšen dialog in partnerstvo na področju znanosti in tehnologije sta najučinkovitejši način za doseg vzajemno dogovorjenih ciljev na svetovni ravni ob upoštevanju posebnih potreb na regionalni in nacionalni ravni. Mednarodno sodelovanje na področju znanosti in tehnologije v okvirnem programu se bo zato urejalo na skladen način z oblikovanjem integrirane raziskovalne politike, ki izhaja iz teh dialogov in sporazumov na področju znanosti in tehnologije³⁰.

Te pobude se bodo izvajale s posebnimi dejavnostmi mednarodnega sodelovanja, ki bodo vzpostavile biregionalni dialog pri tesnem posvetovanju z državami članicami, pridruženimi državami in državami, ki so partnerice v mednarodnem sodelovanju.

²⁸ Biregionalni dialog v tem okviru pomeni dialog med državami članicami, ES in zadevnimi tretjimi državami.

²⁹ Tu sta lahko vključena Mednarodni center za znanost in tehnologijo (ISTC) ter Center za znanost in tehnologijo (STCU).

³⁰ Sporazumi so se glede na interese Skupnosti sklepali z vsemi glavnimi industrializiranimi ali nastajajočimi gospodarskimi partnerji ter s skoraj vsemi državami, ki so vključene v evropsko politiko sosedstva.

Ta določitev prednostnih nalog in opredelitev politik sodelovanja na področju znanosti in tehnologije bosta imeli neposreden in merljiv vpliv na druge dejavnosti, predvidene za sodelovanje na področju znanosti in tehnologije v okviru posebnega programa „Zmogljivosti“, in sicer na: krepitev in oblikovanje sporazumov na področju znanosti in tehnologije, partnerstev za sodelovanje na področju znanosti in tehnologije ter pozitivnega sinergijskega učinka na usklajevanje nacionalnih politik in dejavnosti v zvezi z mednarodnim sodelovanjem na področju znanosti in tehnologije.

V okviru sporazumov na področju znanosti in tehnologije ter v skladu z opredeljenimi prednostnimi nalogami bo prednost dana opredelitvi novih, nastajajočih elementov, za katere so potrebni ukrepi in potrditev na politični ravni, da se lahko uporabijo v zvezi s temami.

Poleg tega bo udeležba znanstvenikov v nacionalnih raziskovalnih programih tretjih držav omogočila v celoti izkoristiti možnosti sporazumov na področju znanosti in tehnologije ter znanstvenikom na vzajemen način pridobiti znanje raziskovalnih sistemov in kulture tretjih držav. V ta namen bo okvirni program kril stroške raziskovalne udeležbe znanstvenikov držav članic in pridruženih držav v nacionalnih raziskovalnih programih tretjih držav v primeru, da za to obstajata vzajemni interes in korist. Takšno sodelovanje bo potekalo na osnovi konkurence.

Skupni projekti, razviti v okviru zgoraj navedenih dialogov in sporazumov o sodelovanju na področju znanosti in tehnologije, bodo temeljili na potrebah in bodo izredno pomembni glede na partnerstva, sposobnosti in financiranje, imeli pa bodo tudi pomemben socialno-ekonomski učinek. Projekti bodo zlasti usmerjeni na prednostne naloge, opredeljene s političnim dialogom sodelovanja na področju znanosti in tehnologije v okviru regionalnih forumov, poleg tega pa bodo tudi posebni pozivi k oddaji predlogov, namenjeni regiji ali skupinam držav, ki so partnerice v mednarodnem sodelovanju. Rezultati teh dialogov bodo prispevali k opredelitvi prednostnih nalog in potreb za posebne ukrepe mednarodnega sodelovanja v zvezi z različnimi temami v posebnem programu „Sodelovanje“.

- **Krepitev in razvoj partnerstev za sodelovanje na področju znanosti in tehnologije, vključno s strukturnimi dejavnostmi in omrežji**

Uresničevanje opredeljenih prednostnih nalog bo nadalje opredeljeno in izvedeno z vzpostavitvijo uravnoteženih partnerstev za sodelovanje na področju znanosti in tehnologije, ki bodo združevali številne zainteresirane strani (partnerje s področja raziskav, iz podjetij, vladnih služb in civilne družbe) za vzpostavitev raziskovalnih zmogljivosti in raziskovalnih dejavnosti. Ta so se izkazala za najprimernejši mehanizem za združitev moči teh partnerjev na sinergijski način. Ta partnerstva bodo zahtevala multidisciplinarne pristope za pokrivanje različnih potreb na svetovni, regionalni in/ali nacionalni ravni.

Razvoj partnerstev na področju znanosti in tehnologije bo temeljil na biregionalnemu vodstvu in usklajevanju političnih pobud na določenih prednostnih področjih. Operativne naloge teh partnerstev bodo prevzele usmerjevalne skupine, sestavljene iz omejenega števila predstavnikov vsake posamezne regije in dostopne vsem partnerjem v zadevnih regijah, ob upoštevanju njihovih interesov in raziskovalnih zmogljivosti. Ta partnerstva bodo spodbujala skupne raziskovalne dejavnosti in stalni politični dialog o uspešnosti in učinkovitosti sodelovanja ter o opredelitvi prihodnjih potreb.

- **Spodbujanje usklajevanja nacionalnih politik in dejavnosti v zvezi z mednarodnim sodelovanjem na področju znanosti in tehnologije**

Za spodbujanje/podpiranje uspešne in učinkovite strategije EU za mednarodno znanstveno sodelovanje na ravni EU je bistveno stalno usklajevanje nacionalnih politik, da bi izpolnili obveznosti, prevzete v okviru biregionalnih in dvostranskih dialogov na področju znanosti in tehnologije.

To usklajevanje bo okrepilo učinkovitost in vpliv trenutnih pobud dvostranskega sodelovanja na področju znanosti in tehnologije med državami članicami in državami, ki so partnerice v mednarodnem sodelovanju, ter okrepilo pozitivne sinergije med njimi. Prav tako bo okrepilo dopolnjevanje med dejavnostmi sodelovanja Skupnosti in držav članic na področju znanosti in tehnologije.

Nadalje bo spodbujalo uresničevanje „skupne vizije“ s poenostavitvijo inovativnih programskih pristopov in tesnejšim sodelovanjem med in z državami članicami pri razvoju in uresničevanju skladnega sodelovanja EU na področju znanosti in tehnologije.

PRILOGA II

OKVIRNA RAZČLENITEV ZNESKA

Okvirna porazdelitev med programe je naslednja (v milijonih EUR):

Zmogljivosti

Raziskovalne infrastrukture *	3 961
Raziskave v korist MSP**	1 901
Regije znanja	158
Raziskovalni potencial	554
Znanost v družbi***	554
Dejavnosti mednarodnega sodelovanja	358

SKUPAJ **7 486**

* Vključno s prispevkom k sredstvom, dodeljenim Evropski investicijski banki, kot je določeno v Prilogi III. Prihodki od obresti za ta prispevek se dodajo sredstvom, dodeljenim Evropski investicijski banki.

** Vključno z zneskom za pobudo na področju MSP, ki se ukvarjajo z raziskavami, v skladu s členom 169.

*** Vključno z zneskom za spodbujanje skladnega razvoja politik.

PRILOGA III

Sklad za financiranje na osnovi delitve tveganja

V skladu s Prilogo II bo Skupnost zagotovila podporo (usklajevalni in podporni ukrep) Evropski investicijski banki (EIB). Ta podpora bo prispevala k skupnostnemu cilju spodbujanja zasebnih naložb v raziskave s povečanjem zmogljivosti banke, da zmanjša tveganje, in banki tako omogočila (i) višja posojila EIB za določeno stopnjo tveganja in (ii) financiranje bolj tveganih evropskih ukrepov RTR kot bi bilo mogoče brez podpore Skupnosti.

EIB bo posojala denarna sredstva, zbrana na mednarodnih finančnih trgih, v skladu s svojimi splošnimi pravili, predpisi in postopki. To podporo, skupaj z lastnimi sredstvi, bo nato uporabila za rezervacije in dodelitev kapitala v okviru banke za kritje dela tveganj, ki banki nastanejo v zvezi s temi posojili za večje upravičene evropske ukrepe RTR.

EIB bo na osnovi lastnega finančnega vrednotenja ocenila stopnjo finančnega tveganja in določila vrednost rezervacije ali dodelitve kapitala. Ocena in klasifikacija tveganja ter iz tega izhajajoče odločitve v zvezi z rezervacijami in dodelitvijo kapitala so splošni postopki banke, ki jih odobrijo ter nadzirajo njeni delničarji in ki ne bodo spremenjeni zaradi prispevka Skupnosti. Iz tega ne bodo izhajale nobene pogojne obveznosti za Skupnost.

Ta podpora bo izplačana na letni osnovi. Letni znesek bo določen v delovnih programih ob upoštevanju letnega poročila o dejavnosti in napovedi, ki jih bo EIB predložila Skupnosti.

Sporazum o dodelitvi sredstev, sklenjen z EIB, bo oblikoval pogoje, pod katerimi se sredstva Skupnosti lahko uporabijo kot rezervacije in dodelitve kapitala. Med drugim bo vključeval naslednje pogoje:

- Upravičene teme in dejavnosti. Skupnost lahko za ohranitev ravnovesja med posebnimi programi ter njihovimi temami in dejavnostmi pogodbeno prilagodi pogoje za upravičenost v zvezi s katero koli temo ali dejavnostjo, ne da bi to vplivalo na morebitne spremembe v skladu s členom 7(2).
- Upravičenost večjih evropskih ukrepov RTR. Razvoj raziskovalnih infrastruktur, ki ga financira Skupnost v okviru tega posebnega programa, je avtomatično upravičen. Druge raziskovalne infrastrukture se prav tako lahko upoštevajo. Sporazum o dodelitvi sredstev bo v skladu z določbami uredbe, sprejete v skladu s členom 167 Pogodbe, opredelil tudi postopke ter Skupnosti pod določenimi pogoji zagotovil možnost zavrnitve uporabe podpore za financiranje posojila, ki ga predlaga EIB.
- Pravila za opredelitev deleža finančnega tveganja, ki se bo kril s sredstvi Skupnosti, in mejne vrednosti tveganja, do katere EIB lahko uporabi sredstva Skupnosti.
- Pravila, s katerimi bo Skupnost spremljala dodeljevanje posojil EIB, ki je povezano s podporo Skupnosti.

PRILOGA IV

Usklajevanje neskupnostnih raziskovalnih programov

Ena pobuda za skupno izvajanje nacionalnih raziskovalnih programov je določena v nadaljevanju in bo predmet ločene odločitve na podlagi člena 169 Pogodbe. Nadaljnje pobude se lahko določijo in predlagajo med izvajanjem sedmega okvirnega programa.

V primeru takšne odločitve bo vzpostavljena izvršilna struktura skupaj z organizacijsko strukturo in ustreznimi organi upravljanja, potrebnimi za izvajanje ukrepa. Skupnost bo v skladu s Prilogo II zagotovila finančno podporo pobudi in bo z najprimernejšimi sredstvi za ukrep aktivno sodelovala pri izvajanju.

- **Pobuda na področju MSP, ki se ukvarjajo z raziskavami, v skladu s členom 169**

Cilj bo vzpostaviti in izvajati skupni program raziskav in razvoja v korist MSP, ki se ukvarjajo z raziskavami, da bi se povečala njihova raziskovalna in inovacijska zmogljivost. Ta pobuda bo ob oblikovanju programa EUREKA spodbujala in podpirala nadnacionalne projekte na področju raziskav in razvoja, ki jih vodijo takšna MSP. Na ta način pobuda dopolnjuje druge ukrepe, namenjene MSP, ki se izvajajo v okviru sedmega okvirnega programa.

Skupnost bo zagotovila finančno podporo pobudi in bo sodelovala pri izvajanju z najprimernejšimi sredstvi za ukrep.

ZAKONODAJNI FINANČNI IZKAZ

1. NASLOV PREDLOGA:

Predlog ODLOČBE SVETA o sprejetju posebnega programa za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti: „Zmogljivosti“ (2007 do 2013)

2. OKVIR ABM/ABB

RAZISKAVE...

3. PRORAČUNSKE VRSTICE

3.1. Proračunske vrstice (vrstice za poslovanje in z njimi povezane vrstice za tehnično in upravno pomoč) z navedbo imena postavke:

02 02 06 Pilotni projekt: regije znanja; 02 02 02 01 Raziskave in inovacije; 08 08 01 02 Horizontalne raziskovalne dejavnosti, ki vključujejo MSP; 08 08 01 03 Posebni ukrepi v podporo mednarodnemu sodelovanju; 08 10 01 01 Raziskave in inovacije; 08 10 01 03 Raziskovalne infrastrukture; 08 10 01 04 Znanost in družba; 09 04 03 Raziskovalne infrastrukture

(končna proračunska nomenklatura za sedmi okvirni program bo oblikovana pravočasno)

3.2. Trajanje ukrepa in finančni vpliv:

Obdobje 2007-2013, odvisno od odobritve novega okvira finančnih perspektiv

3.3. Značilnosti proračuna:

Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov		Novo	Prispevek Efte	Prispevki držav prosilk	Razdelek v finančni perspektivi
02, 06, 08, 09 in 11	neobvezni	dif. ³¹	DA	DA	DA	št. [1a]
XX.01	neobvezni	nedif. ³²	DA	NE	NE	št. [1a...]
XX.01.05	neobvezni	nedif.	DA	DA	DA	št. [1a...]

³¹ Diferencirana sredstva.

³² Nediferencirana sredstva, v nadaljevanju NS.

4. POVZETEK SREDSTEV

4.1. Finančna sredstva

4.1.1. Povzetek odobritev za prevzem obveznosti (OPO) in odobritev plačil (OP)³³

v milijonih EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Vrsta odhodkov	Oddelek		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Skupaj
Odhodki iz poslovanja³⁴										
Odobritve za prevzem obveznosti (OPO)	8.1	a	4.955,289	6.450,321	7.929,201	9.553,215	11.203,503	12.811,940	14.568,946	67.472,416
Odobritve plačil (OP)		b	1.982,116	4.066,715	6.097,835	7.985,639	9.578,238	11.189,390	26.572,482 ³⁵	67.472,416
Upravni odhodki, vključeni v referenčni znesek³⁶										
Tehnična in upravna pomoč (NS)	8.2.4	C	706,648	720,781	735,196	749,900	764,898	780,196	795,800	5.253,418
REFERENČNI ZNESEK SKUPAJ										
Odobritve za prevzem obveznosti		a + c	5.661,937	7.171,102	8.664,398	10.303,115	11.968,401	13.592,136	15.364,746	72.725,834
Odobritve plačil		b + c	2.688,764	4.787,496	6.833,031	8.735,539	10.343,136	11.969,586	27.368,282 ³⁷	72.725,834

³³ Te številke se nanašajo na odhodke za celotni okvirni program ES (glej COM(2005)119 konč.).

³⁴ Odhodki, ki ne spadajo v poglavje xx 01 zadevnega naslova xx.

³⁵ Odobritve plačil se nanašajo na leto 2013 in naslednja leta.

³⁶ Odhodki v okviru člena xx 01 05 naslova xx.

³⁷ Odobritve plačil se nanašajo na leto 2013 in naslednja leta.

Upravni odhodki, ki niso vključeni v referenčni znesek³⁸

Človeški viri in z njimi povezani odhodki (NS)	8.2.5 d	11,633	11,866	12,103	12,345	12,592	12,844	13,101	86,483
Upravni stroški, ki niso vključeni v referenčni znesek, razen stroškov za človeške vire in z njimi povezanih stroškov (NS)	8.2.6 e	0,807	0,824	0,840	0,857	0,874	0,891	0,909	6,002

Ocenjeni stroški financiranja ukrepa skupaj

OPO, vključno s stroški za človeške vire, SKUPAJ	a+c +d +e	5.674,377	7.183,791	8.677,340	10.316,316	11.981,867	13.605,871	15.378,756	72.818,319
OP, vključno s stroški za človeške vire, SKUPAJ	b+c +d +e	2.701,204	4.800,186	6.845,974	8.748,741	10.356,602	11.983,321	27.382,292	72.818,319

Podrobnosti o sofinanciranju

Če predlog vključuje sofinanciranje držav članic ali drugih organov (treba jih je navesti), se v spodnjo preglednico vpiše ocenjena raven tega sofinanciranja (lahko se dodajo vrstice, če ukrep sofinancirajo različni organi):

v milijonih EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Organ, ki sofinancira ukrep		Leto n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n + 5 in kasneje	Skupaj
.....	f							
OP, vključno s sofinanciranjem, SKUPAJ	a+c +d+ e+f							

4.1.2. Skladnost s finančnim programiranjem

- Predlog je skladen z naslednjim finančnim programiranjem (Sporočilo Komisije iz februarja 2004 o finančnih perspektivah 2007–2013 COM (2004) 101).
- Predlog bo pomenil ponovno programiranje ustreznega razdelka v finančni perspektivi.

³⁸ Odhodki v okviru poglavja xx 01, razen odhodkov iz člena xx 01 05.

- Predlog lahko zahteva uporabo določb Medinstitucionalnega sporazuma³⁹ (tj. instrumenta prilagodljivosti ali spremembe finančne perspektive).

4.1.3. Finančni vpliv na prihodke

- Predlog nima finančnih posledic za prihodke.
- Predlog ima finančni vpliv – učinek na prihodke je naslednji:

Nekatere pridružene države lahko prispevajo k financiranju okvirnih programov.

V skladu s členom 161 finančne uredbe lahko Skupno raziskovalno središče uporabi prihodke iz različnih vrst konkurenčnih dejavnosti in iz drugih storitev zunanjih subjektov.

V skladu s členom 18 finančne uredbe se lahko nekateri prihodki uporabijo za financiranje posebnih postavk.

v milijonih EUR (na eno decimalno mesto natančno)

Proračunska vrstica	Prihodki	Pred ukrepom [Leto n-1]	Stanje po ukrepu							
			[Leto n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5]		
	a) Prihodki, izraženi absolutno									
	b) Sprememba v prihodkih	Δ								

4.2. FTE za človeške vire (vključno z uradniki, začasnim in zunanjim osebjem) – glej podrobnosti pod točko 8.2.1.

Letne potrebe	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Število potrebnih človeških virov SKUPAJ ⁴⁰	1.848	1.848	1.848	1.848	1.848	1.848	1.848

³⁹ Glej točki 19 in 24 Medinstitucionalnega sporazuma.

⁴⁰ Številke, navedene v preglednici, veljajo le za osebje, ki se financira s kadrovskim načrtom za vse posredne ukrepe v pristojnosti GD RTD, INFOS, TREN, ENTR in FISH. Te številke zato ne vključujejo delovnih mest iz kadrovskega načrta operativnega proračuna in delovnih mest iz kadrovskega načrta Skupnega raziskovalnega središča (glej dokumenta COM(2005)439 in 445 konč.).

5. ZNAČILNOSTI IN CILJI

5.1. Potreba, ki jo je treba kratkoročno ali dolgoročno pokriti

Ta posebni program obravnava potrebo po okrepitvi odličnosti raziskav in evropskih inovacijskih zmogljivosti. Te potrebe se bodo zadovoljile s podpiranjem sodobne in učinkovite raziskovalne infrastrukture, krepitvijo inovacijske zmogljivosti MSP in raziskovalnega potenciala evropskih regij, z uresničevanjem polnega raziskovalnega potenciala razširjene Unije, oblikovanjem učinkovite in demokratične evropske družbe znanja ter s prevzemom vodilne vloge na svetovni ravni.

5.2. Dodana vrednost zaradi vključitve Skupnosti in skladnost predloga z drugimi finančnimi instrumenti ter možne sinergije

Ta posebni program je namenjen največjemu možnemu povečanju vpliva in učinka sredstev za raziskave na evropski ravni ob razpoložljivih proračunskih sredstvih z močno kontinuiteto in glavnimi novimi pristopi za ustvarjanje zmogljivosti za prihodnjo odličnost v raziskavah. Po potrebi se bo iskalo sinergije in dopolnjevanje z drugimi politikami in programi Skupnosti.

5.3. Cilji in pričakovani rezultati predloga ter z njimi povezani kazalniki v okviru ABM

Ta posebni program bo pospešil raziskave in evropske inovacijske zmogljivosti ter zagotovil njihovo optimalno rabo. Cilji bodo doseženi s pobudami na šestih spodaj navedenih področjih, za katere so cilji nadalje opredeljeni v Prilogi I.

- Zagotovitev optimalne uporabe in razvoja raziskovalnih infrastruktur,
- krepitev inovacijskih zmogljivosti MSP ter spodbujanje njihovih možnosti, da bi imeli od raziskav koristi,
- podpiranje razvoja regionalnih raziskovalno usmerjenih skupin,
- sprostitev raziskovalnega potenciala v konvergenčnih in najbolj oddaljenih regijah EU,
- zблиževanje znanosti in družbe za harmonično integracijo znanosti in tehnologije v evropsko družbo ter
- horizontalne dejavnosti in ukrepi za podporo mednarodnem sodelovanju.

Ta posebni program bo prav tako podpiral skladen razvoj politik na področju raziskav.

Kazalniki učinkovitosti se bodo oblikovali na treh ravneh. Kvantitativni in kvalitativni kazalniki, ki bodo nakazali pot ali smer znanstvenemu in tehničnemu napredku, kot so novi standardi in orodja, znanstvene tehnike, patentne prijave in licenčni dogovori, novi proizvodi, postopki in storitve.

Kazalniki za upravljanje, s katerimi se bo spremljala učinkovitost od znotraj in podpiralo sprejemanje odločitev na visoki ravni upravljanja. Vključujejo lahko raven izvajanja proračuna, čas do podpisa pogodbe in čas do izvršitve plačila.

Kazalniki izidov (vpliva) za oceno celotne učinkovitosti raziskav v zvezi s cilji na visoki ravni. Vključujejo lahko oceno na ravni celotnega okvirnega programa (npr. vpliv na dosego lizbonskih, göteborgskih, barcelonskih in drugih ciljev) in oceno na ravni posebnega programa (npr. prispevek k učinkovitosti EU na področju znanosti in tehnologije ter gospodarstva).

5.4. Metoda izvedbe (okvirno)

Spodaj se prikaže(-jo) izbrana(-e) metoda(-e) izvedbe ukrepa.

Centralizirano upravljanje

– neposredno s strani Komisije

– posredno s prenosom na:

– izvajalske agencije

– organe, ki so jih ustanovile Skupnosti, kakor je navedeno v členu 185 finančne uredbe

– nacionalne javne organe/organe, ki opravljajo javne storitve

Deljeno ali decentralizirano upravljanje

z državami članicami

s tretjimi državami

Skupno upravljanje z mednarodnimi organizacijami (treba jih je navesti)

Pripombe:

Komisija predlaga centralizirano upravljanje tega programa, neposredno s strani Komisije in posredno s prenosom pooblastil na izvajalsko agencijo ali na strukture, vzpostavljene s členom 169 ali 171 Pogodbe.

V zvezi z ukrepi iz člena 169 ali 171 Pogodbe, ki veljajo zlasti za pobude velikega obsega, financirane iz več virov, in ki vključujejo razvoj novih infrastruktur evropskega interesa, se bo o strukturah za upravljanje odločalo za vsak primer posebej v skladu s posebnimi značilnostmi zadevnega ukrepa, strukture bodo vzpostavljene z odločbami, ki bodo uvedle ukrepe, in bodo vključevale upravljanje zunaj služb Komisije.

Za posebne sheme MSP (Raziskave v korist MSP in Raziskave v korist združenjem MSP) so značilne dejavnosti, ki vsebujejo veliko število manjših dejavnosti, vendar pa med podrobnim spremljanjem financiranih projektov in razvojem politike na področju znanosti in tehnologije ni neposredne povezave ali

pa ta povezava ne obstaja. Upravljanje teh dejavnosti bo zaupano izvajalski agenciji, ki bo upravljala pozive k oddaji predlogov in njihovo sprejemanje, sprejemala instrumente za izvrševanje proračuna, dodeljevala pogodbe in podporo, ukvarjala se bo z upravljanjem in plačili na ravni posameznih projektov, zbirala, analizirala in poslala Komisiji vse podatke, potrebne za usmerjanje izvajanja programa. Komisija bo izvajala nadzor nad politiko ter pripravo postopkov in delovnih programov. Povratne informacije delovnemu programu, prihodnjim programom in drugim političnim pobudam bo Komisija zagotovila z nadzorom in pregledom raznolike palete projektov ali posameznih delov programa.

Za druge dele programa, kjer je povezava med podrobnim spremljanjem financiranih projektov in razvojem politike na področju znanosti in tehnologije jasna, bo izvajalski agenciji zaupano upravljanje pozivov in ocen, izvajala pa bo tudi naloge, kot so sprejemanje in administrativno upravljanje predloženih predlogov, vabila in plačila strokovnih ocenjevalcev (ki jih izbere Komisija), zagotavljanje logistične podpore za vrednotenje predlogov in morebitne prihodnje naloge, kot so preverjanje finančne zmožljivosti in zagotavljanje statističnih podatkov. Tudi v prihodnosti bo možno posebne naloge zaupati zasebnim podjetjem (npr. za razvoj, delovanje in podporo orodjem informacijske tehnologije). Vrednotenje, sklepanje podizvajalskih pogodb in upravljanje projektov bodo izvajale službe Komisije, da bi ohranili tesno povezavo med takšnimi dejavnostmi in oblikovanjem politike.

6. NADZOR IN VREDNOTENJE

Vidiki nadzora in vrednotenja so določeni v zakonodajnem finančnem izkazu predloga sedmega okvirnega programa, COM(2005) 119 konč.

7. UKREPI PROTI GOLJUFIJAM

Sprejeti je treba tudi ustrezne ukrepe za preprečevanje nepravilnosti in goljufij, prav tako pa je treba storiti vse potrebno za povračilo izgubljenih, nepravilno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti⁴¹, Uredbo Komisije (ES, Euratom) št. 2342/2002 z dne 23. decembra 2002 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta št. 1605/2002⁴², Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti⁴³, Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi⁴⁴, in Uredbo (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF)⁴⁵.

⁴¹ UL L 248, 16.9.2002, str. 1.

⁴² UL L 357, 31.12.2002, str. 1.

⁴³ UL L 312, 23.12.1995, str. 1.

⁴⁴ UL L 292, 15.11.1996, str. 2.

⁴⁵ UL L 136, 31.5.1999, str. 1.

8. PODROBNOSTI O SREDSTVIH

8.1. Cilji predloga z vidika stroškov financiranja

odobritve za prevzem obveznosti v milijonih EUR (na tri decimalna mesta natančno)

(Navedba ciljev, in ukrepov realizacij)	Leto 2007		Leto 2008		Leto 2009		Leto 2010		Leto 2011		Leto 2012		Leto 2013		SKUPAJ	
	število real.	stroški skupaj	število real.	stroški skupaj	število real.	stroški skupaj	število real.	stroški skupaj	število real.	stroški skupaj	število real.	stroški skupaj	število real.	stroški skupaj	število real.	stroški skupaj
OPERATIVNI CILJ št. 1 ⁴⁶ RAZISKOVALNA INFRASTRUKTURA		302,987		386,889		469,886		560,992		653,570		743,812		842,365		3.960,500
OPERATIVNI CILJ št. 2 ⁴⁶ RAZISKAVE ZA IN S STRANI MSP		145,434		185,707		225,545		269,276		313,714		357,030		404,275		1.900,980
OPERATIVNI CILJ št. 3 ⁴⁶ REGIJE ZNANJA		12,119		15,476		18,795		22,440		26,143		29,752		33,690		158,415

⁴⁶ Kakor je opisano v oddelku 5.3.

OPERATIVNI CILJ št. 4 ⁴⁶ RAZISKOVALNI POTENCIAL		42,418		54,164		65,784		78,539		91,500		104,134		117,851		554,390
OPERATIVNI CILJ št. 5 ⁴⁶ ZNANOST IN DRUŽBA		42,418		54,164		65,784		78,539		91,500		104,134		117,851		554,390
OPERATIVNI CILJ št. 6 ⁴⁶ MEDNARODNO SODELOVANJE		27,560		34,966		42,410		50,605		58,957		67,089		76,003		357,590
STROŠKI SKUPAJ		572,937		731,365		888,205		1.060,391		1.235,383		1.405,950		1.592,035		7.486,265

8.2. Upravni odhodki

8.2.1. Človeški viri – število in vrsta delovnih mest

Vrsta delovnega mesta		Osebe, dodeljeno upravljanju ukrepa ob uporabi obstoječih in/ali dodatnih sredstev (število delovnih mest/FTE)						
		Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009	Leto 2010	Leto 2011	Leto 2012	Leto 2013
Uradniki ali začasno osebje ⁴⁷ (XX 01 01)	A*/AD							
	B*, C*/AST							
Osebe ⁴⁸ , financirano iz člena XX 01 02								
Drugo osebje ⁴⁹ , financirano iz člena XX 01 05	A*/AD							
	B*, C*/AST							
SKUPAJ ⁵⁰		1.848	1.848	1.848	1.848	1.848	1.848	1.848

8.2.2. Opis nalog, ki izhajajo iz ukrepa

Izvajanje okvirnega programa

8.2.3. Človeški viri – viri delovnih mest (obvezno)

(Pri navedbi več virov se navede število delovnih mest, ki izhajajo iz vsakega vira)

- Delovna mesta, trenutno dodeljena upravljanju programa, ki se nadomesti ali podaljša
- Delovna mesta, ki so bila predhodno dodeljena v okviru izvajanja LSP/PPP za leto 2006
- Delovna mesta, ki bodo zahtevana v naslednjem postopku LSP/PPP

⁴⁷ Stroškov zanje referenčni znesek NE krije.

⁴⁸ Stroškov zanje referenčni znesek NE krije.

⁴⁹ Stroški zanje so vključeni v referenčni znesek.

⁵⁰ Številke, navedene v preglednici, veljajo le za osebje, ki se financira s kadrovskim načrtom za vse posredne ukrepe v pristojnosti GD RTD, INFSO, TREN, ENTR in FISH. Te številke zato ne vključujejo delovnih mest iz kadrovskega načrta operativnega proračuna in delovnih mest iz kadrovskega načrta Skupnega raziskovalnega središča (glej dokumenta COM(2005)439 in 445 konč.).

Delovna mesta, ki bodo prerazporejena z uporabo obstoječih človeških virov znotraj zadevne službe (notranja prerazporeditev)

Delovna mesta, potrebna za leto n, ki niso predvidena za izvajanje LSP/PPP za zadevno leto

8.2.4. *Drugi upravni odhodki, vključeni v referenčni znesek (XX 01 05 – Odhodki za upravno poslovanje)*⁵¹

v milijonih EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Proračunska vrstica (številka in ime postavke)	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009	Leto 2010	Leto 2011	Leto 2012	Leto 2013	SKUPAJ
Notranje osebje								
xx.01 05 01	304,222	310,306	316,513	322,843	329,300	335,886	342,603	2.261,673
Zunanje osebje								
xx.01 05 02	205,478	209,587	213,779	218,055	222,415	226,863	231,401	1.527,577
Drugi upravni stroški								
xx.01 05 03	196,948	200,888	204,904	209,002	213,183	217,447	221,796	1.464,167
Tehnična in upravna pomoč SKUPAJ	706,648	720,781	735,196	749,900	764,898	780,196	795,800	5.253,418

8.2.5. *Stroški financiranja človeških virov in z njimi povezani stroški, ki niso vključeni v referenčni znesek*

v milijonih EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Vrsta človeških virov	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009	Leto 2010	Leto 2011	Leto 2012	Leto 2013	SKUPAJ
Uradniki in začasno osebje (08 0101 in)	11,633	11,866	12,103	12,345	12,592	12,844	13,101	86,483
Osebje, financirano iz člena XX 01 02 (pomožno osebje, napoteni nacionalni izvedenci, pogodbeno osebje itd.)								
Stroški za človeške vire in z njimi povezani stroški (ki NISO vključeni v referenčni znesek) SKUPAJ	11,633	11,866	12,103	12,345	12,592	12,844	13,101	86,483

⁵¹ Te številke se nanašajo na odhodke za celotni okvirni program ES (glej COM(2005)119 konč.).

Izračun – Upravni odhodki

Izračunani so bili ob upoštevanju naslednjih domnev:

- število uradnega osebja v okviru prejšnjega dela A proračuna ostaja na ravni leta 2006
- odhodki, povečani za 2 % vsako leto glede na predvideno inflacijo, kot je navedeno v Fiche 1 REV (delovni dokument služb Komisije v zvezi s finančnimi perspektivami)
- predvidenih 108 000 EUR za vsakega uradnika in 70 000 EUR za vsakega zunanjsega sodelavca (cene za leto 2004)

Izračun – Osebj, financirano iz člena XX 01 02

Po potrebi s sklicevanjem na točko 8.2.1

8.2.6 Drugi upravni odhodki, ki niso vključeni v referenčni znesek⁵²

v milijonih EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009	Leto 2010	Leto 2011	Leti 2012 in 2013	SKUPAJ
XX 01 02 11 01 – Misije	0,320	0,326	0,333	0,339	0,346	0,713	2,376
XX 01 02 11 02 – Sestanki in konference	0,010	0,010	0,011	0,011	0,011	0,023	0,076
XX 01 02 11 03 – Odbori ⁵³	0,478	0,487	0,497	0,507	0,517	1,065	3,550
XX 01 02 11 04 – Študije in konzultacije							
XX 01 02 11 05 – Informacijski sistemi							
2 Drugi odhodki za poslovanje skupaj (XX 01 02 11)							
3 Drugi odhodki upravne narave (opredeliti, vključno s sklicem na proračunsko vrstico)							
Upravni odhodki, razen stroškov za človeške vire in z njimi povezanih stroškov (ki NISO vključeni v referenčni znesek), SKUPAJ	0,807	0,824	0,840	0,857	0,874	1,801	6,002

⁵² Te številke se nanašajo na odhodke za celotni okvirni program ES (glej COM(2005)119 konč.).

⁵³ Evropski svetovadni odbor za raziskave (EURAB).

Izračun – *Drugi upravni odhodki, ki niso vključeni v referenčni znesek*

Te številke so ocenjene na podlagi zahtev GD RTD za leto 2006 in povečane za 2 % glede na predvideno letno inflacijo. (Fiche 1 REV)

Potrebe po človeških in upravnih virih se krijejo iz sredstev, dodeljenih GD za upravljanje v okviru postopka letne dodelitve sredstev. Dodelitev delovnih mest mora upoštevati morebitno ponovno dodelitev delovnih mest med oddelki na osnovi novih finančnih perspektiv.